

ANALYSES IN MEDIAGEBRUIK

Kenniscentrum
Cultuur- en
Mediaparticipatie

DEPARTEMENT
CULTUUR, JEUGD & MEDIA

Vlaanderen
verbeelding werkt

OVERZICHT ANALYSES

1

Trends in mediagebruik
over de jaren heen

2

Sociale kloof
Impact van COVID-19

voormiddag

3

Gamerepertoires
In Vlaanderen

4

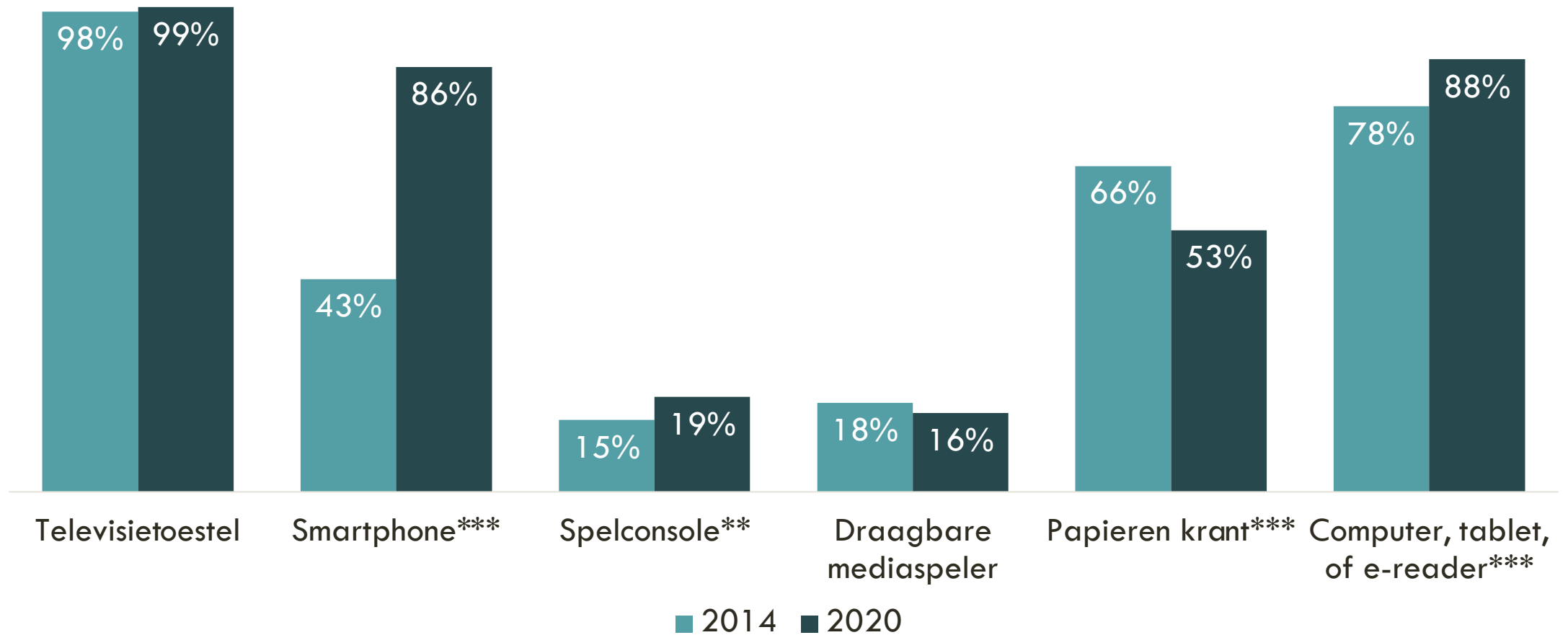
Mediarepertoires
In Vlaanderen

namiddag

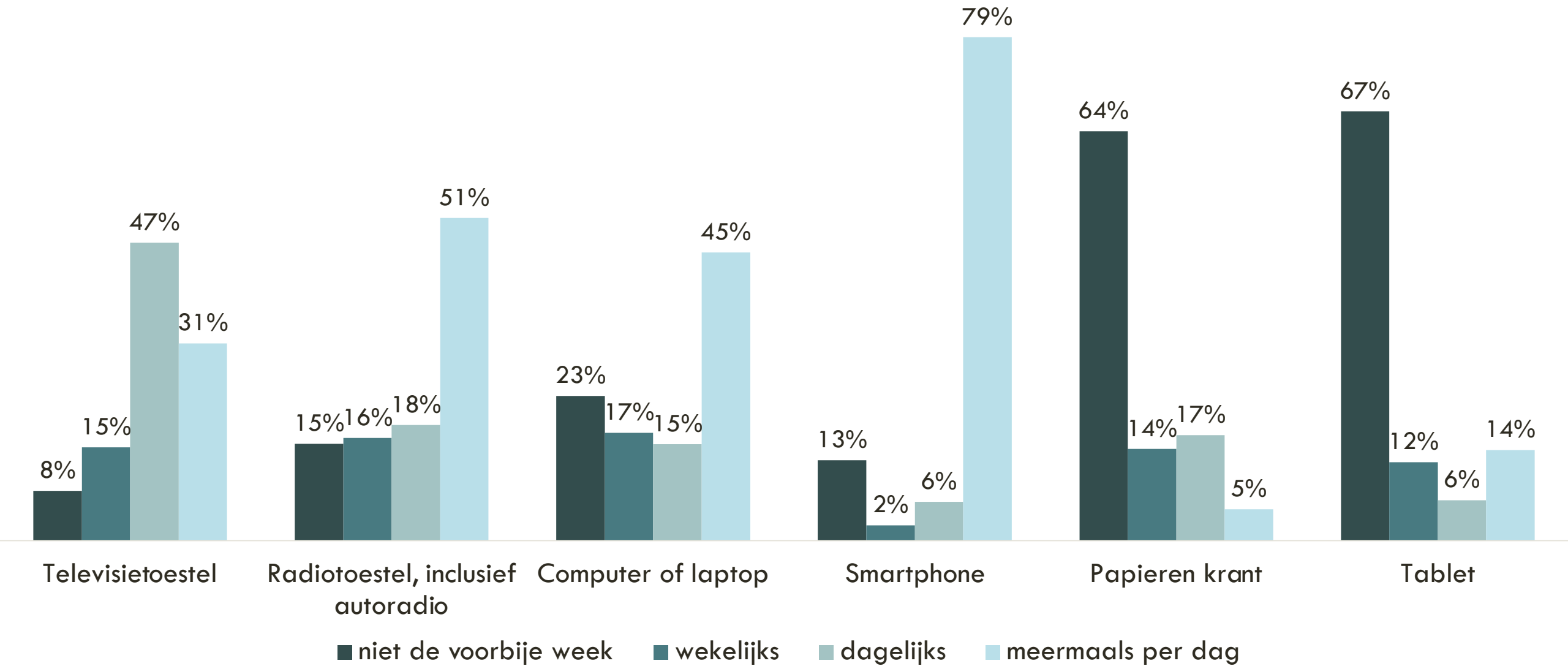
TRENDS IN MEDIAGEBRUIK

1

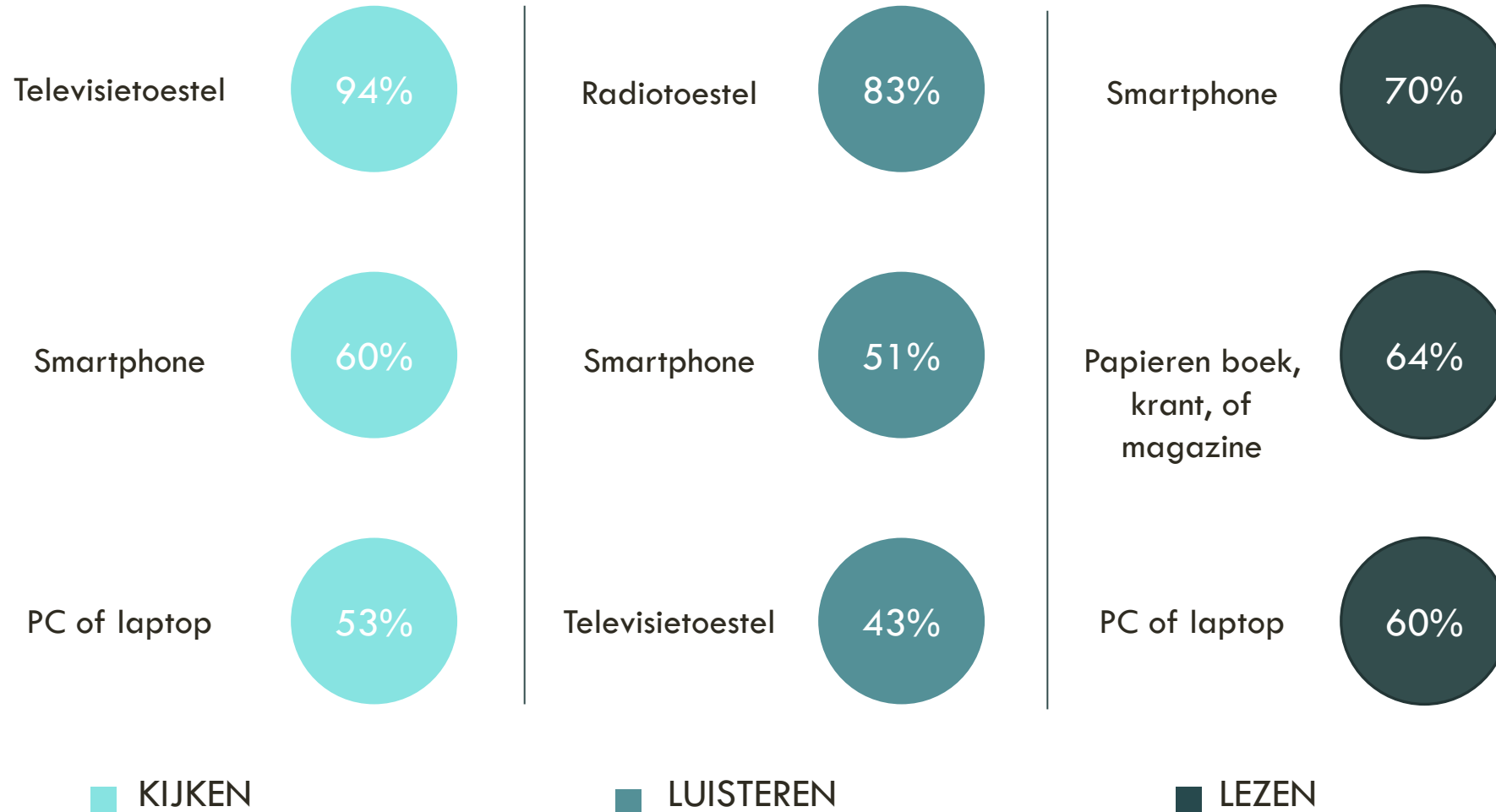
EEN VERANDERD MEDIALANDSCHAP

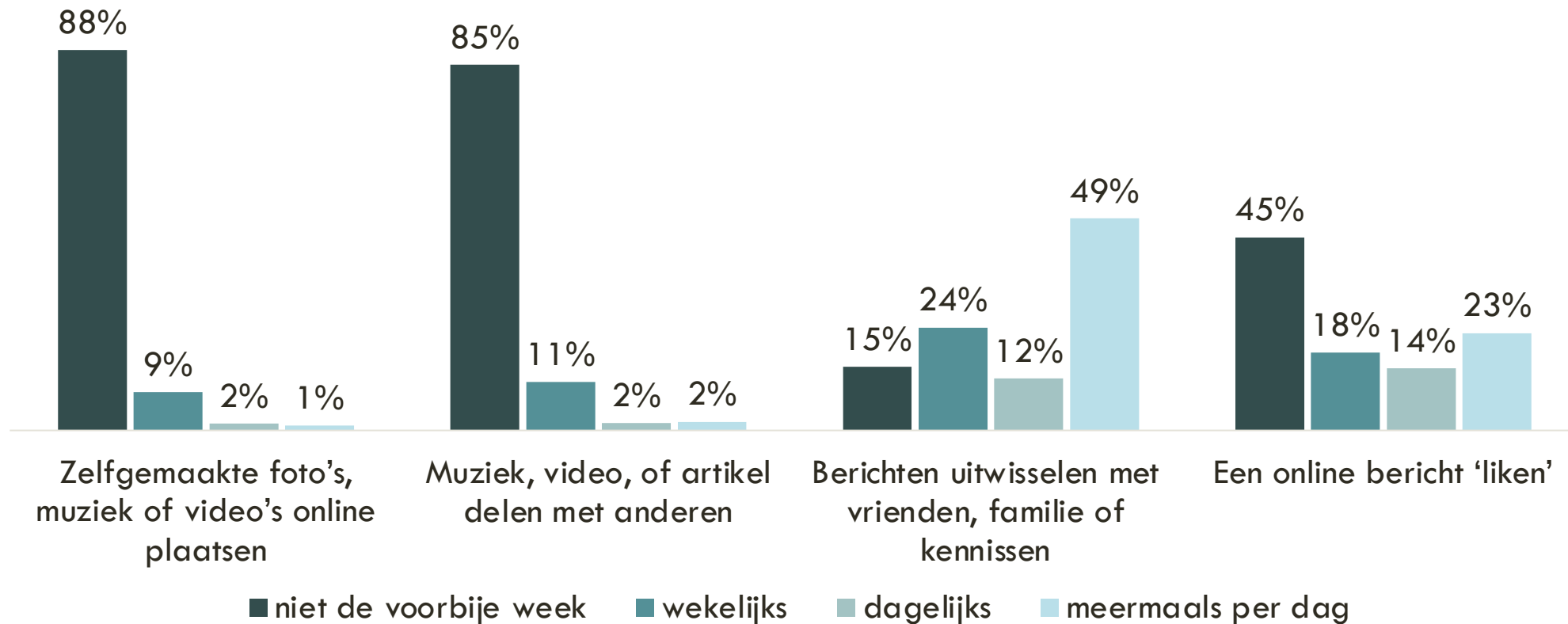
Gebruik van mediatoestellen

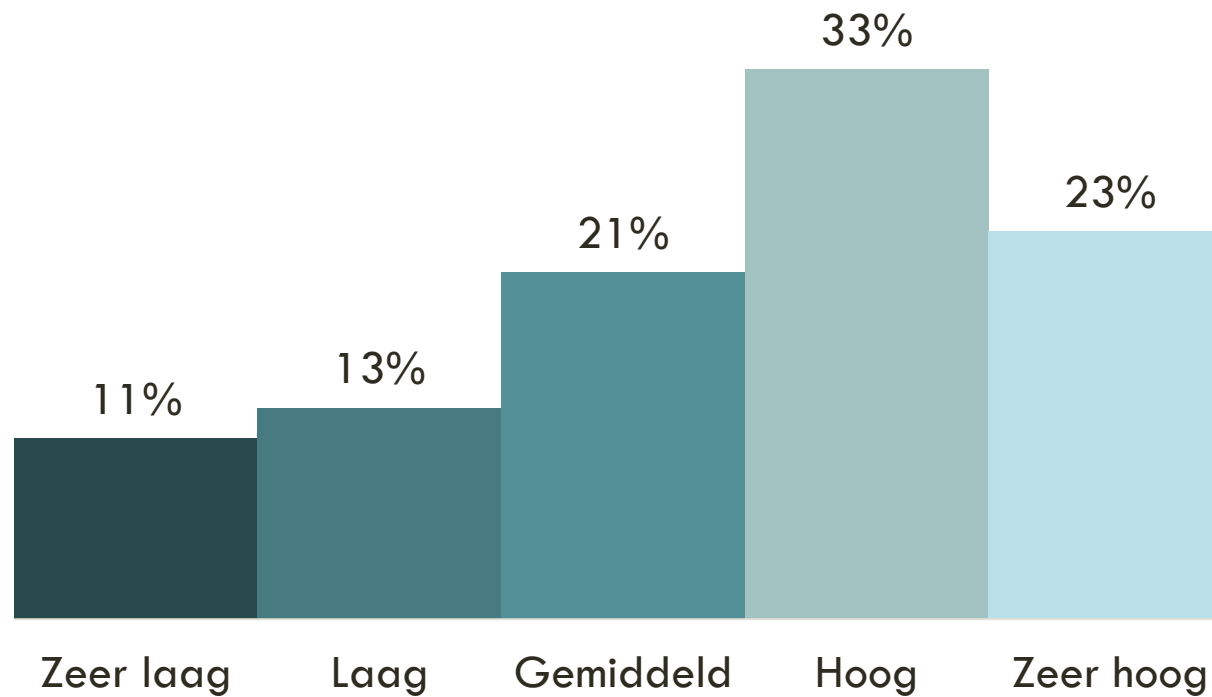
POPULAIRSTE MEDIATOESTELLEN PER ACTIVITEIT

ONLINE PARTICIPATIE

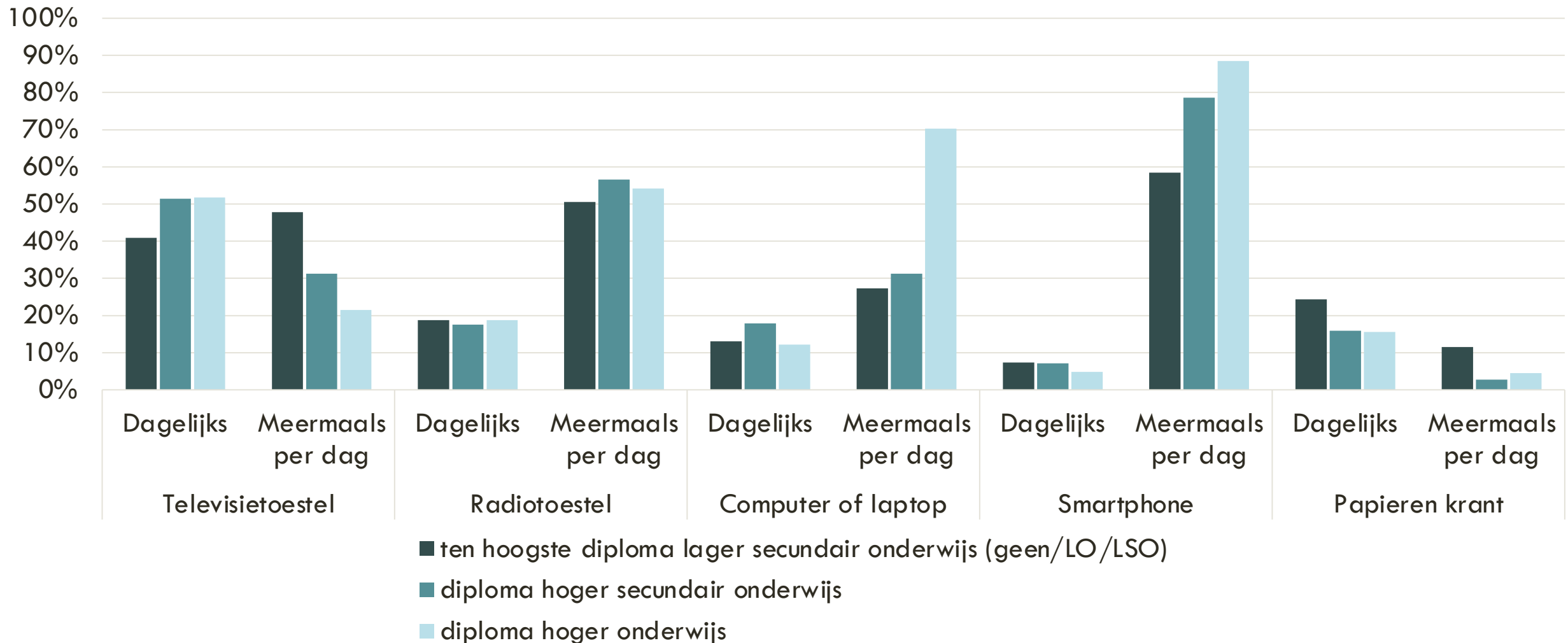
MEDIAWIJSHEID VAN VLAMINGEN

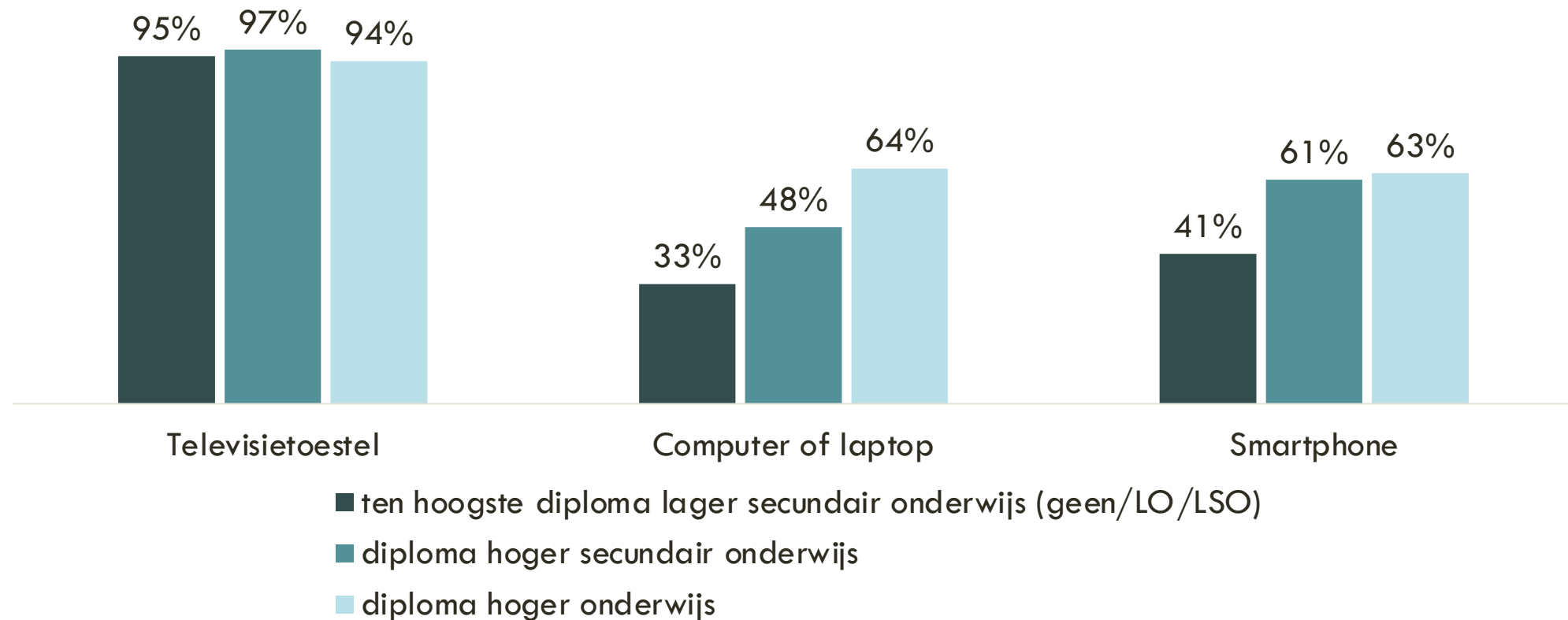
SOCIALE KLOOF IMPACT COVID-19

2

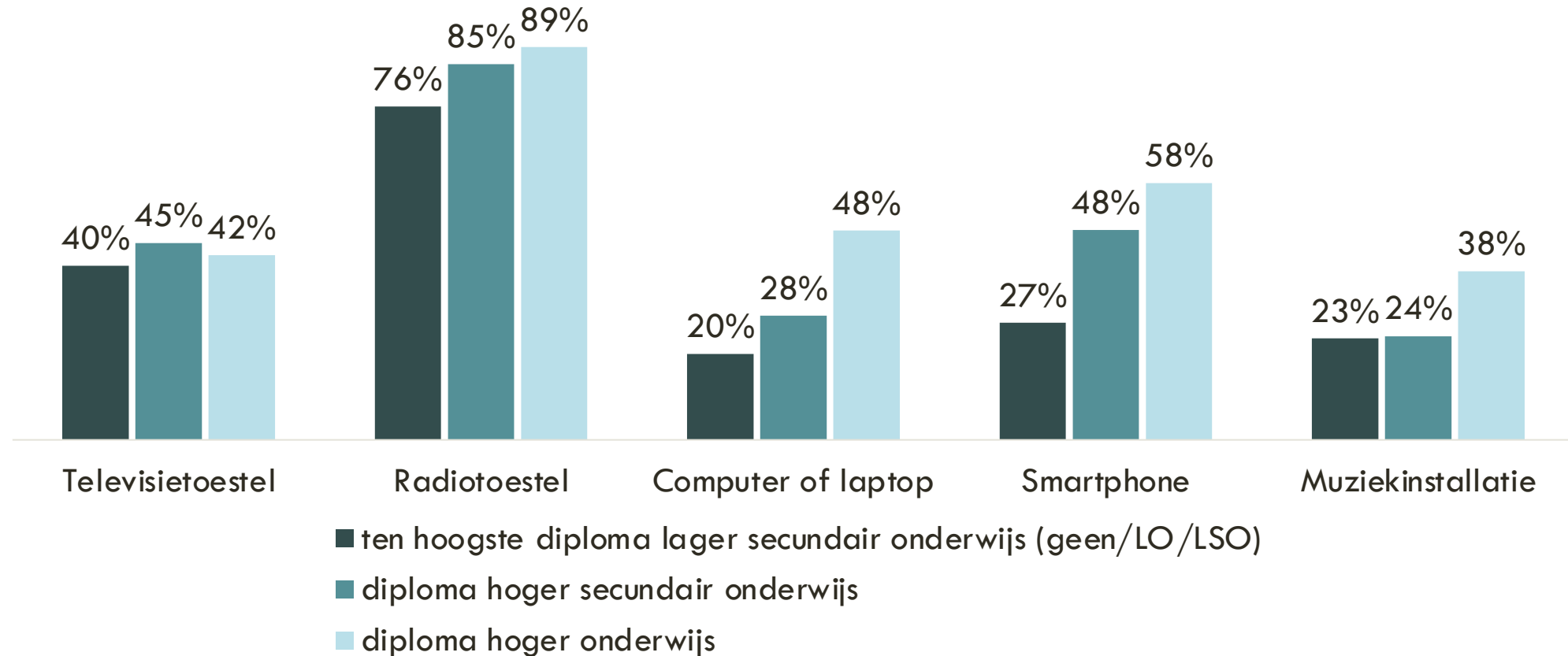
DIGITALE MEDIA NOG STEEDS GEKENMERKT DOOR OPLEIDINGSKLOOF

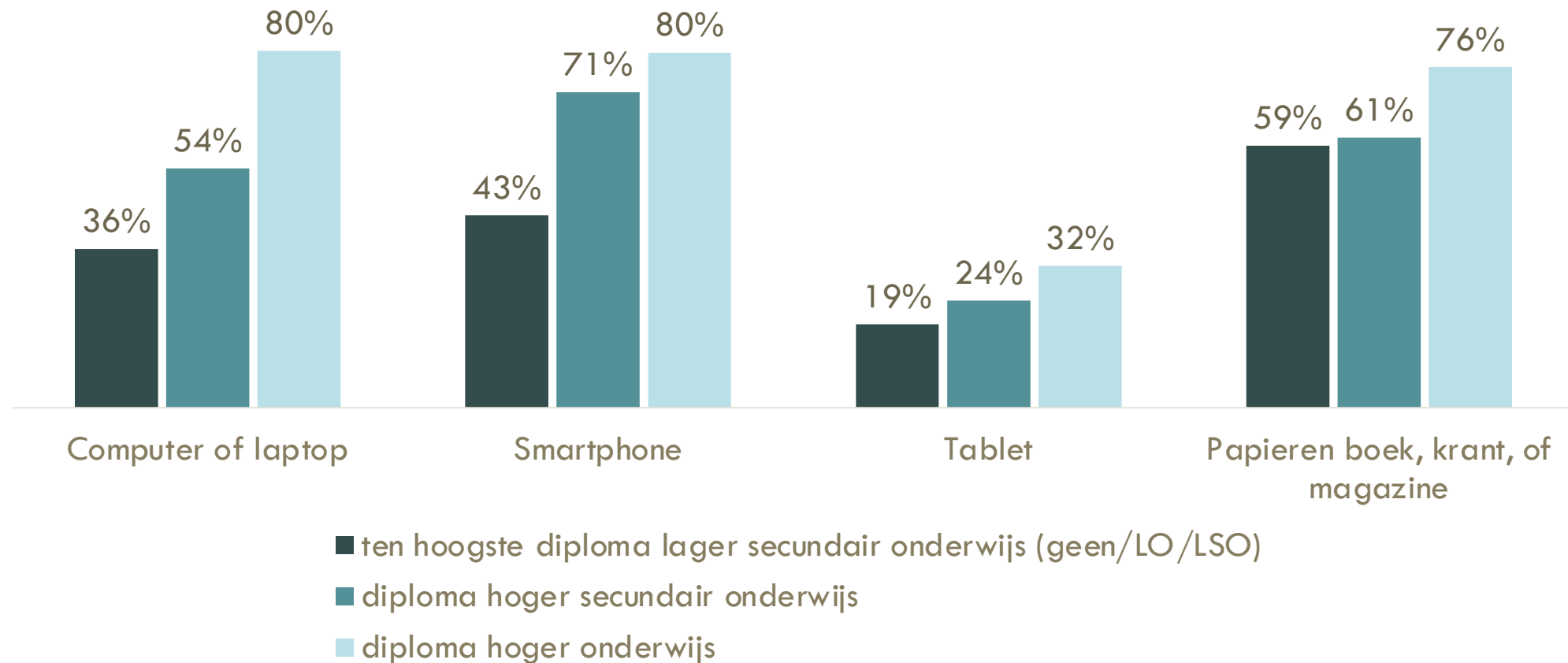
MEDIATOESTELLEN VOOR KIJKEN

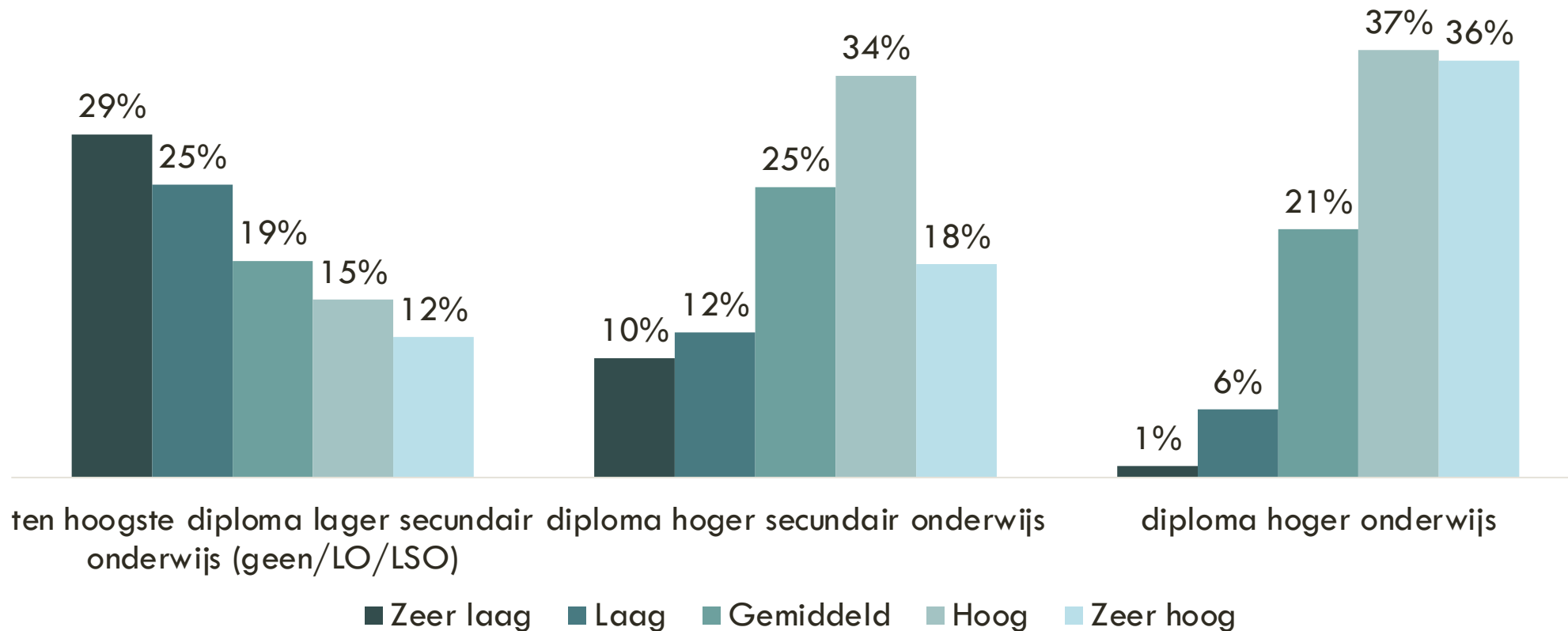
MEDIATOESTELLEN VOOR LUISTEREN

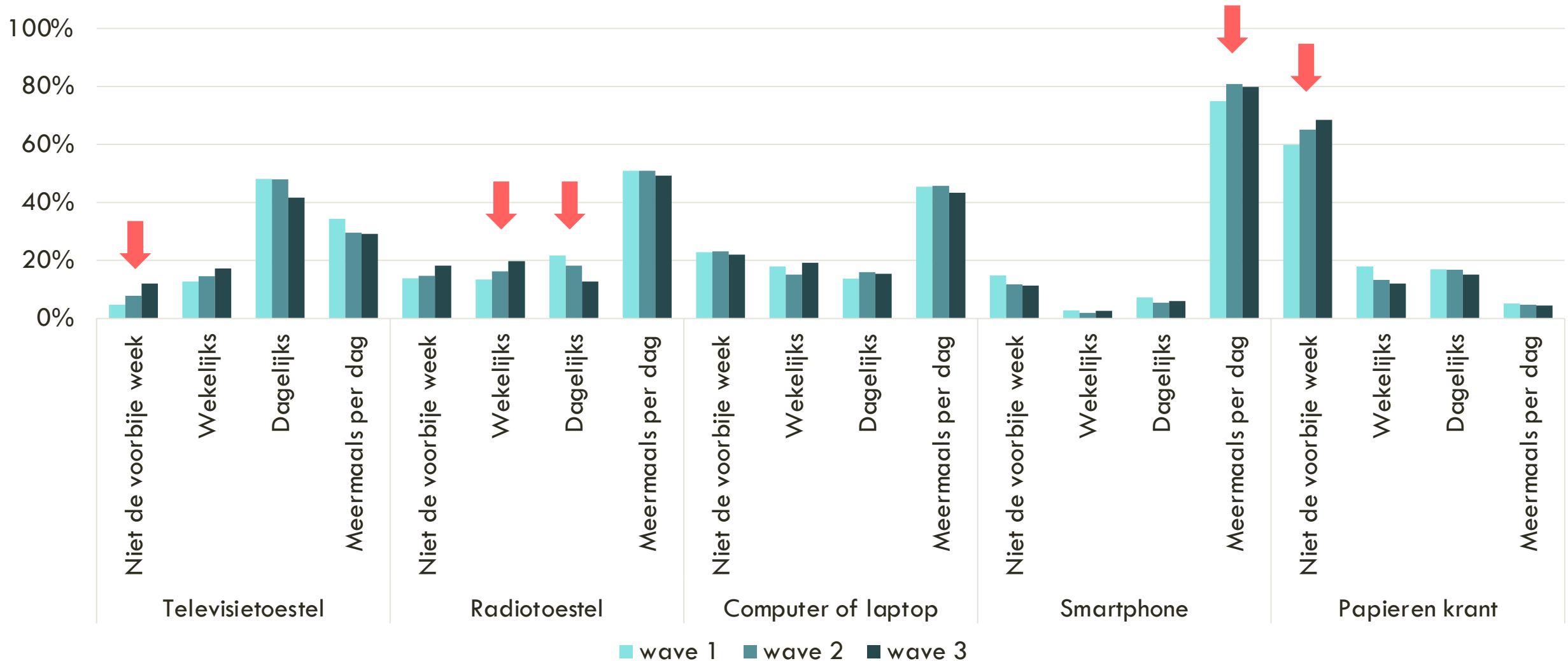
MEDIATOESTELLEN VOOR LEZEN

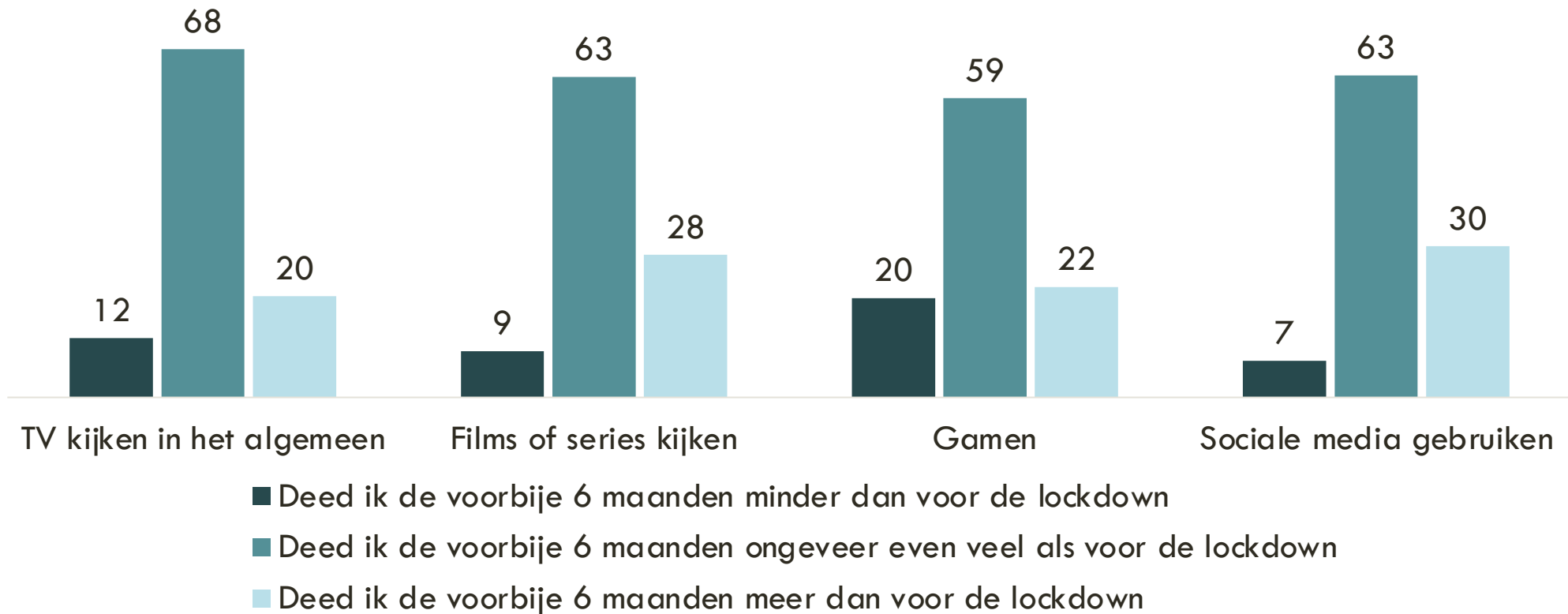
OPLEIDINGSKLOOF IN MEDIAWIJSHEID

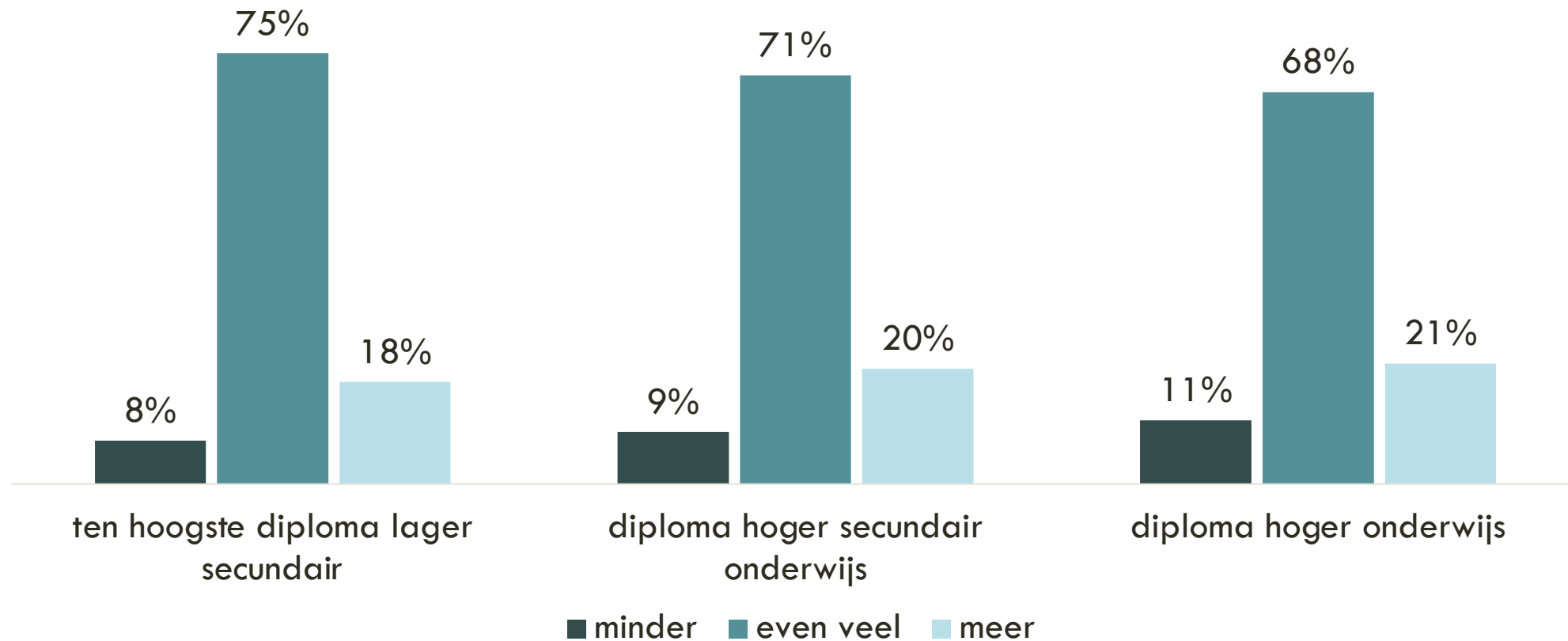
GEBRUIK VAN MEDIATOESTELLEN PER WAVE

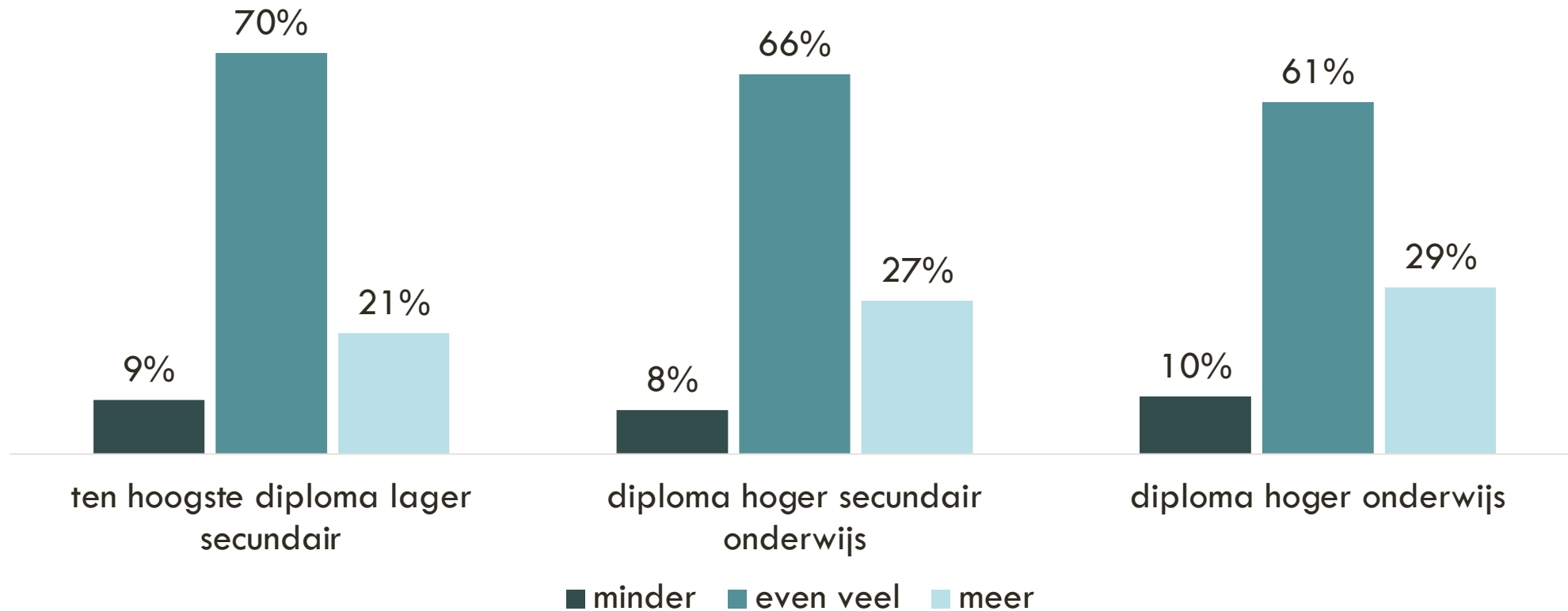
IMPACT COVID-19 OP MEDIAGEBRUIK

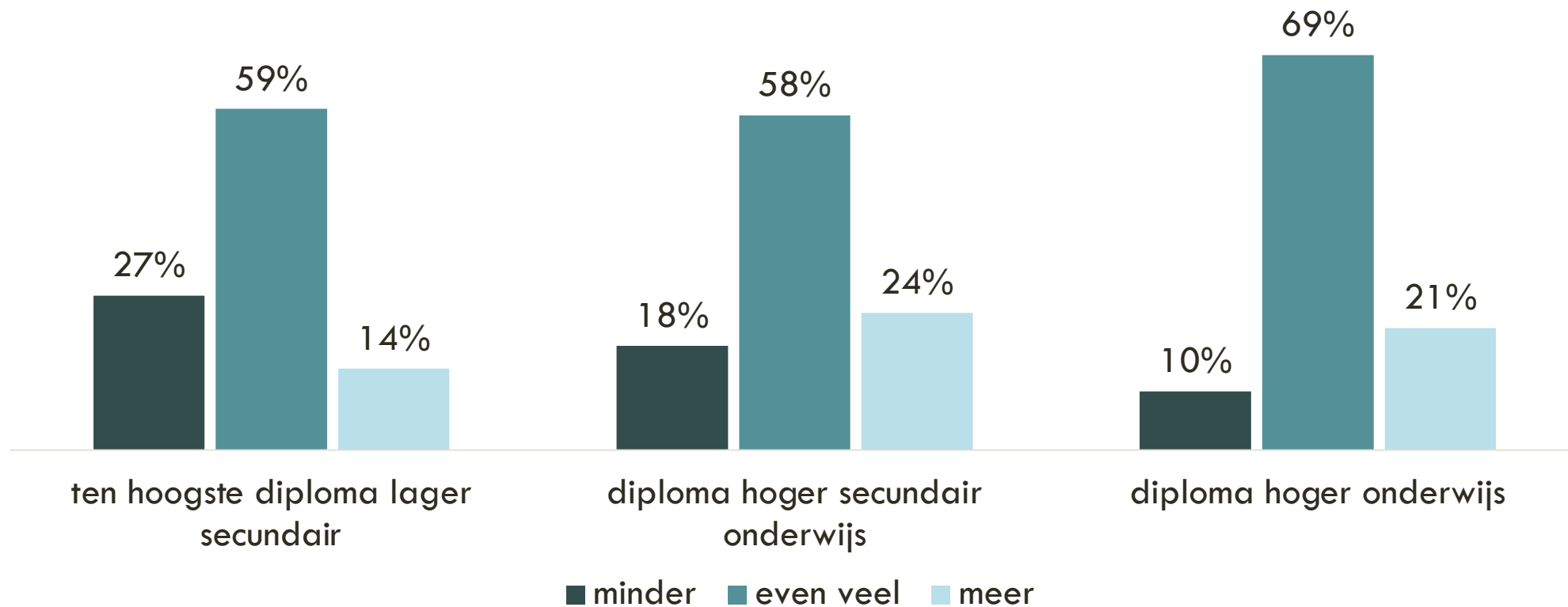
TELEVISIE KIJKEN SINDS COVID-19

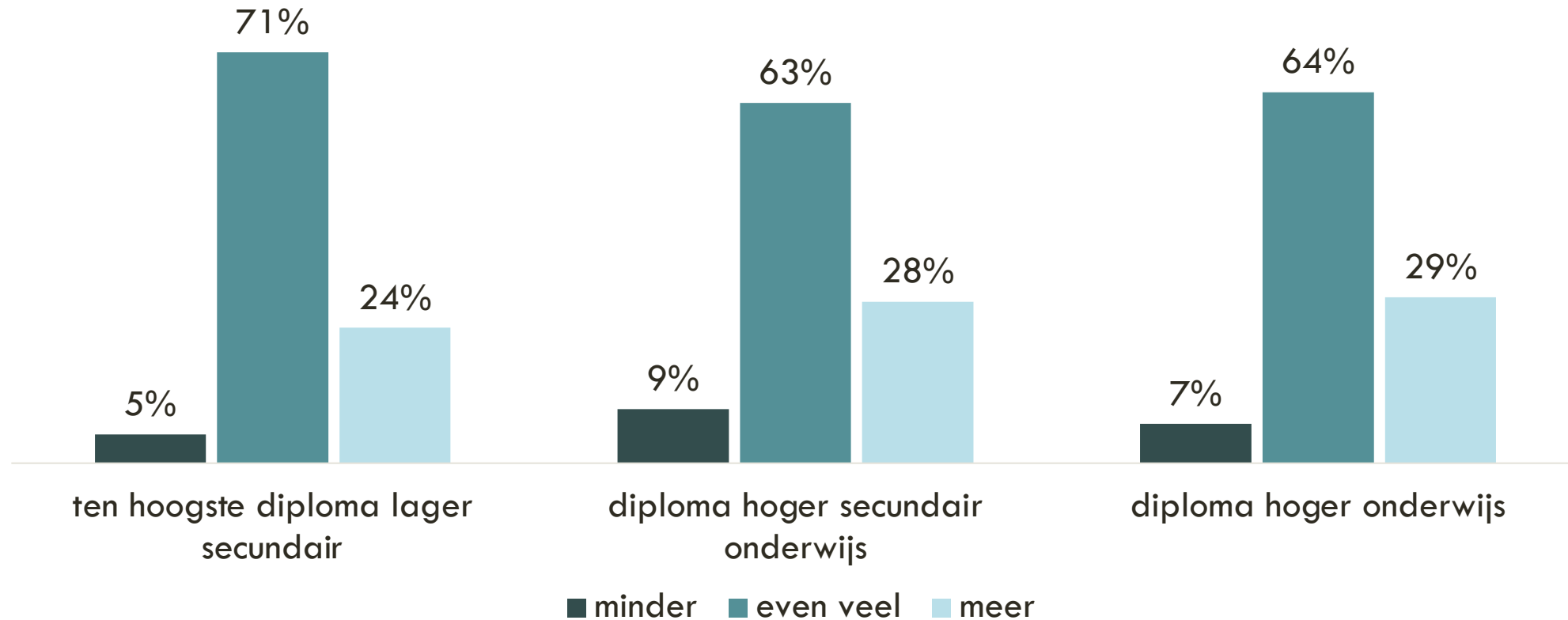
FILMS EN SERIES KIJKEN SINDS COVID-19

GAMEN SINDS COVID-19

GEBRUIK SOCIALE MEDIA SINDS COVID-19

VERDIEPENDE ANALYSES

OVERZICHT ANALYSES

1

Trends in mediagebruik
over de jaren heen

2

Sociale kloof
Impact van COVID-19

voormiddag

3

Gamerepertoires
In Vlaanderen

4

Mediarepertoires
In Vlaanderen

namiddag

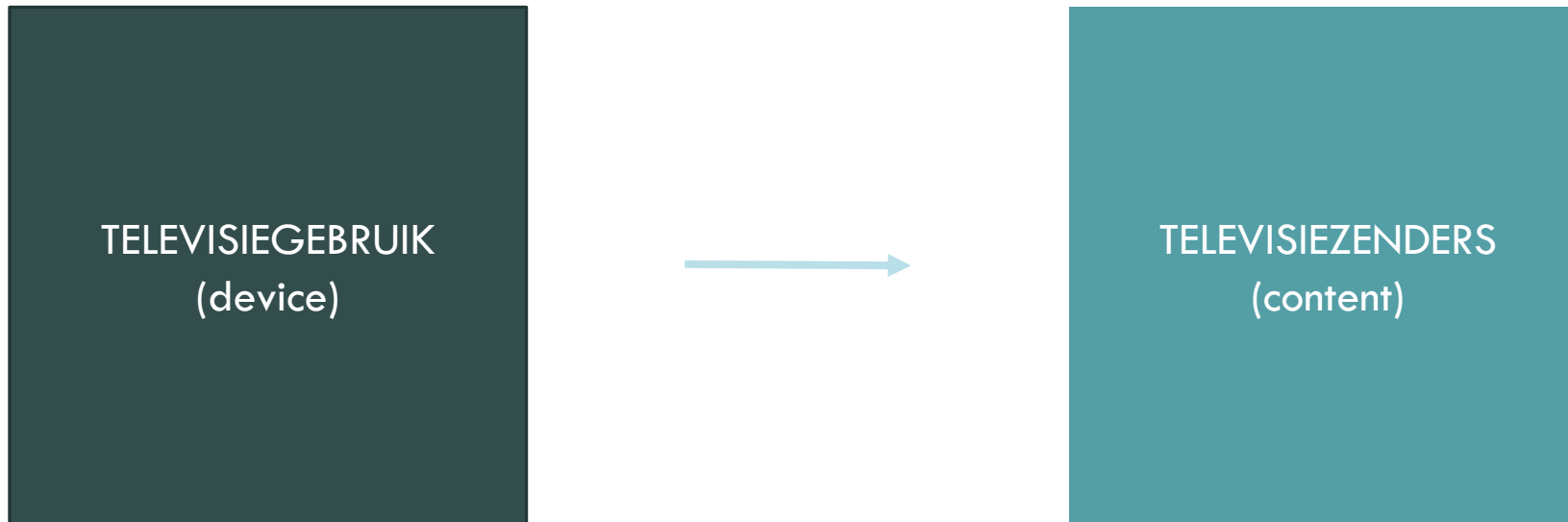
TOELICHTING VERNIEUWDE BEVRAGING

3.1

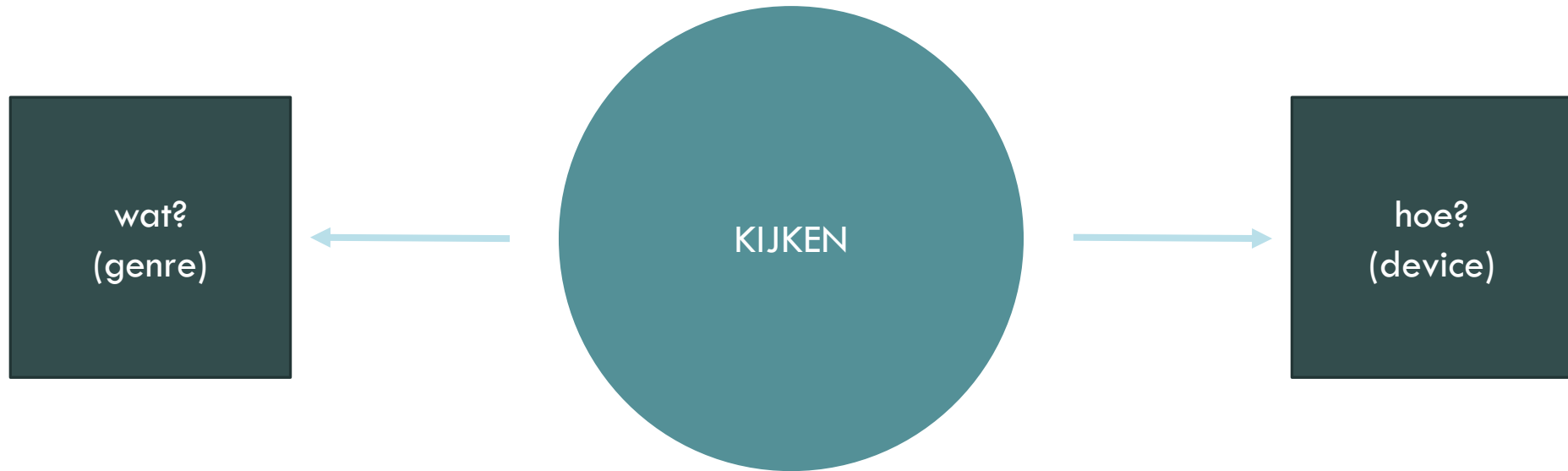
WAAROM NOOD AAN VERANDERING?

- Een medialandschap in voortdurende verandering
- Tijdsgebonden bevraging
 - Specifieke mediatoestellen
 - Specifieke mediamerken
- Tijdschaal aanpassen aan mediagebruik
 - + meermaals per dag
- Crossmediaal bevragen

2014: MEDIACENTRISCHE BEVRAGING

2020: CROSSMEDIALE BEVRAGING

2020: VOORBEELD VRAGENLIJST

KIJKEN 1	Ik ga u nu enkele genres of types van programma's, films en series voorlezen. Kan u aangeven in welke mate u hiernaar de voorbije maand gekeken heeft in uw vrije tijd, ongeacht het toestel waarop?							
		Niet de voorbije maand	Een uitzonderlijke keer	Een paar keer de voorbije maand	Wekelijks	Meermaals per week	Een keer per dag	Meermaals per dag
	Nieuws & duiding	1	2	3	4	5	6	7
	Vlaamse film	1	2	3	4	5	6	7
	Internationale film	1	2	3	4	5	6	7
	Vlaamse Series	1	2	3	4	5	6	7
		...						
KIJKEN 2	Ik overloop met u de mediatoestellen waarvan u eerder hebt aangegeven dat u erover beschikt. Kan u steeds aangeven of u gedurende de voorbije maand deze toestellen gebruikt hebt voor het kijken van film-, televisie- of andere videofragmenten?							
		Niet gebruikt			Wel gebruikt			
	Televisietoestel	0			1			
	Computer of laptop	0			1			
		...						

NIEUWE BEVRAGING PAS2020

MEDIAREPERTOIRE

- Toestel
- Activiteit x Content
- Activiteit x Toestel

DEVICE

- Gebruiksfrequentie
- Activiteit

ACTIVITEIT

- Content
- Activiteit x Toestel

MOGELIJKE ONDERZOEKSVRAGEN

MEDIAREPERTOIRE

- Welke mediarepertoires onderscheiden we in Vlaanderen?
- Hoe verschilt het gebruik van een repertoire naargelang opleiding, leeftijd, inkomen?
- Hoe staat repertoire in verband met andere vrijetijdsactiviteiten?

DEVICE

- Hoe wordt de smartphone vandaag gebruikt?
- Hoe verschilt gebruik smartphone per leeftijdsgroep, opleiding, ...?

ACTIVITEIT

- Hoe kijken Vlamingen vandaag naar mediacontent?
- Welke genres en devices zijn hierbij het prominentste?

GAMEREPERTOIRES IN VLAANDEREN

3.2

PROBLEMATIEK ROND GAMING

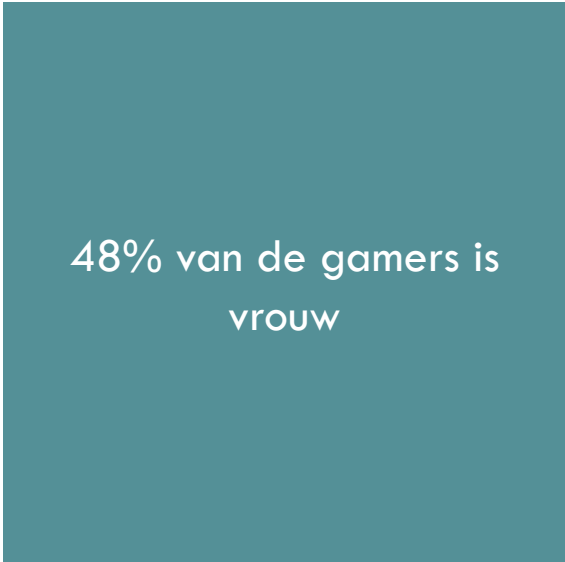
IDENTITEIT VAN DE GAMER

- Wanneer is iemand een gamer?
- Zijn gamers hoofdzakelijk jonge mannen?

MORELE PANIEKEN

- Effecten van games
- Relaties tussen gaming en andere praktijken

CIJFERS ROND GAMING HERBEKEKEN

48% van de gamers is
vrouw

Gemiddelde leeftijd
gamer is 31 jaar

Bronnen: Belgian Games: Key facts for the year 2021
Key facts from 2021 (ISFE)

DE VLAAMSE GAMEREPERTOIRES

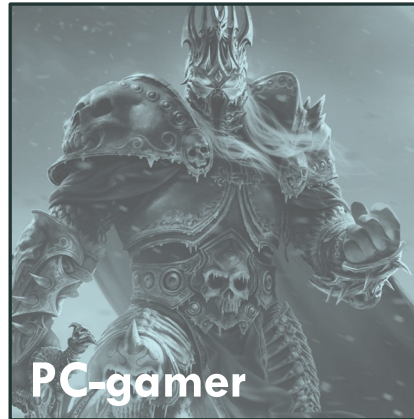
Puzzels
Casual games
Quiz & trivia

Smartphone
Tablet

Racing
Sport

Spelconsole
Smartphone

MMO-games
Strategie
Actie & Avontuur
Sport
Puzzels
VR-games
Casual games

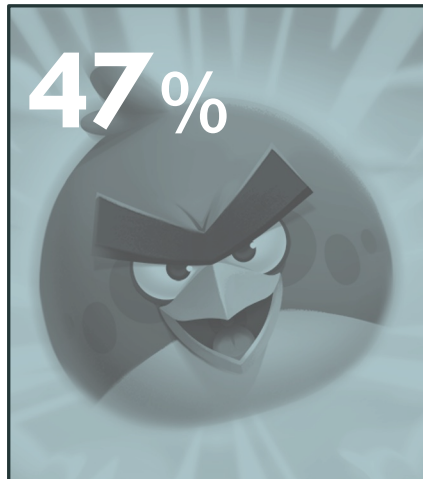
PC
Smartphone

Actie & Avontuur
Sport
RPG
Racing
Strategie
Casual

PC
Spelconsole
Smartphone

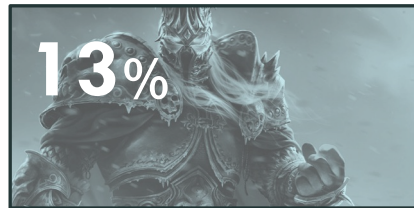
DE VLAAMSE GAMEREPERTOIRES

Casual gamers

Thrillseekers

PC-gamers

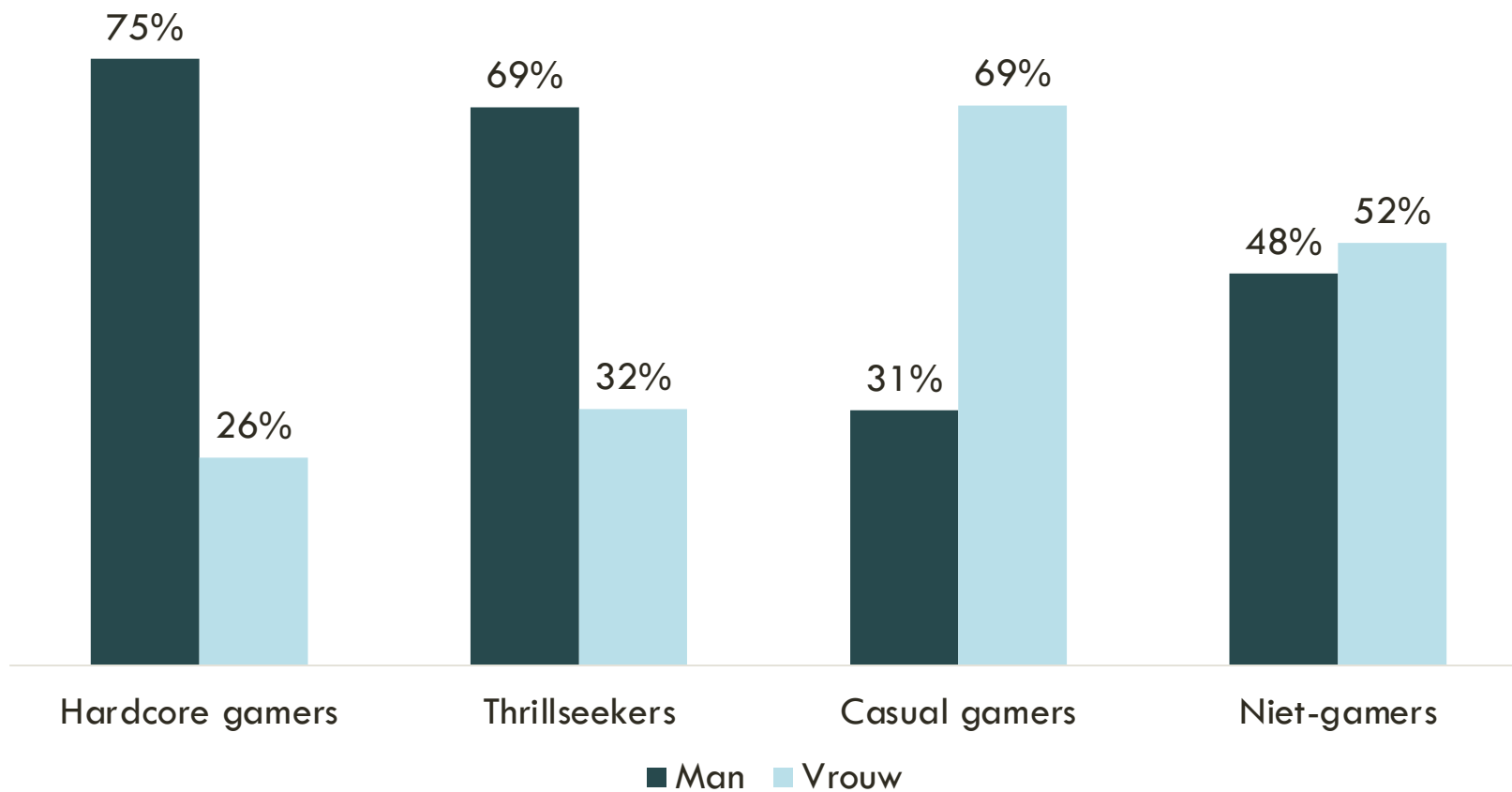

Omni

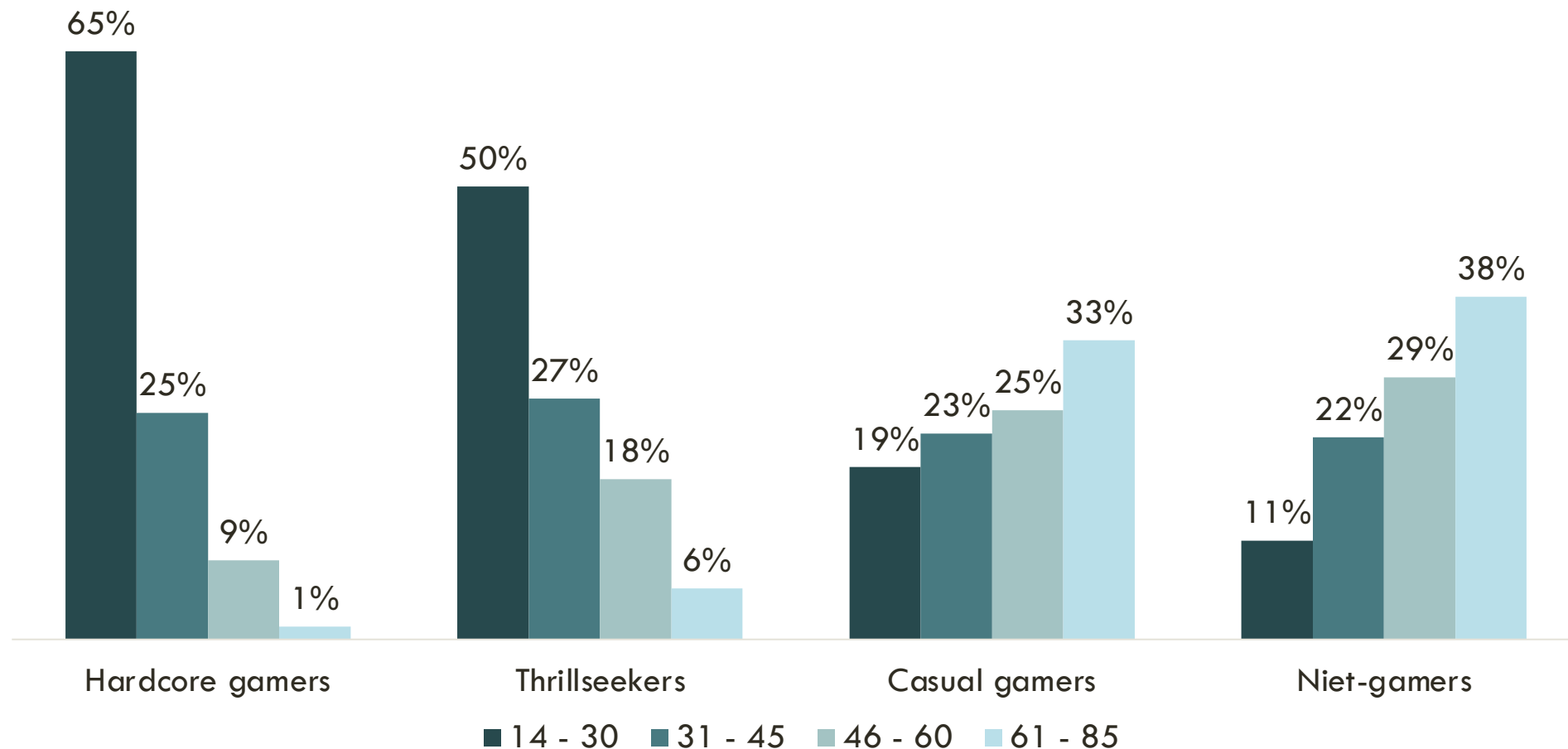

Hardcore gamers

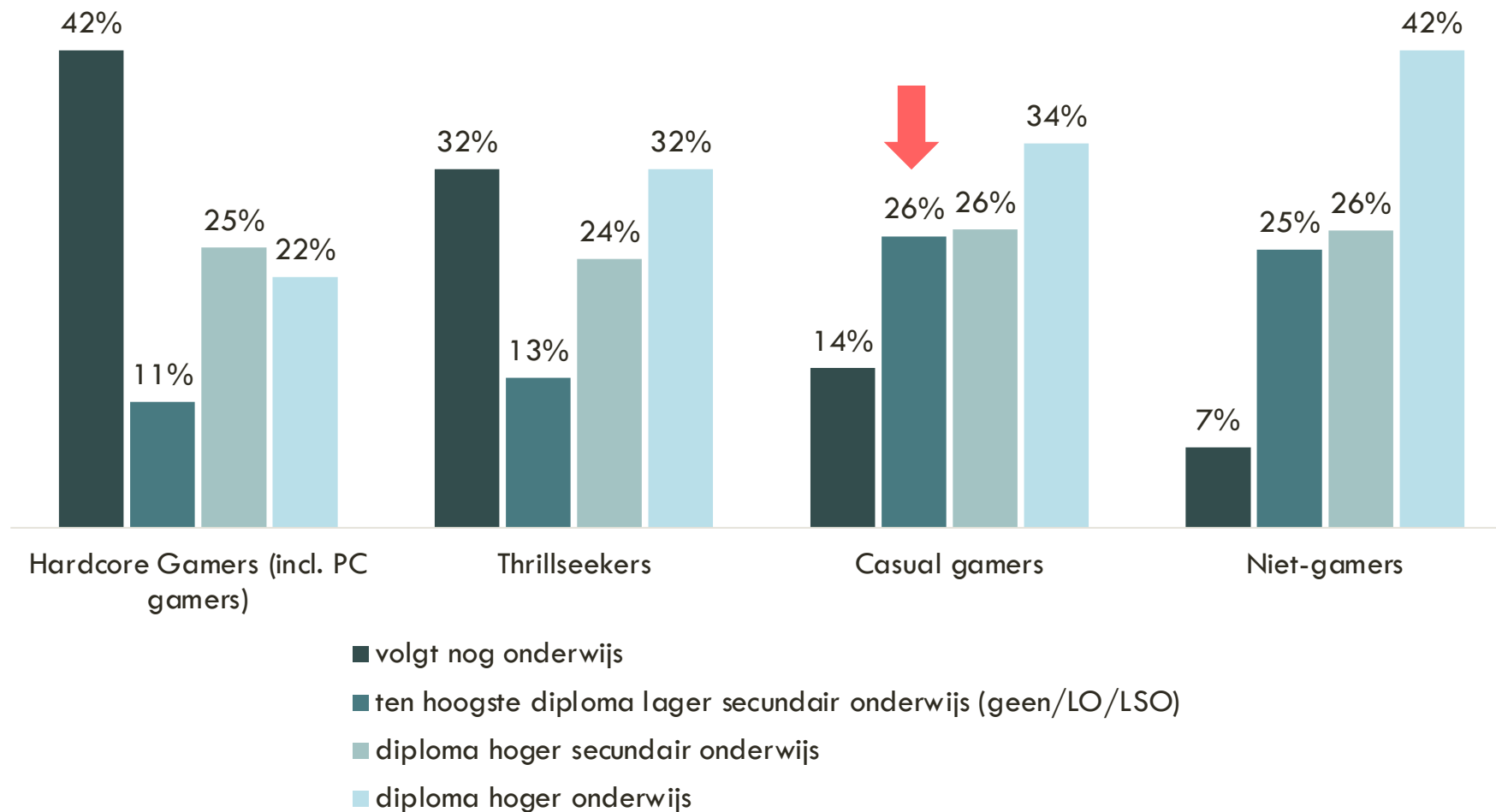
DE GENDERKLOOF NOG NIET VOORBIJ

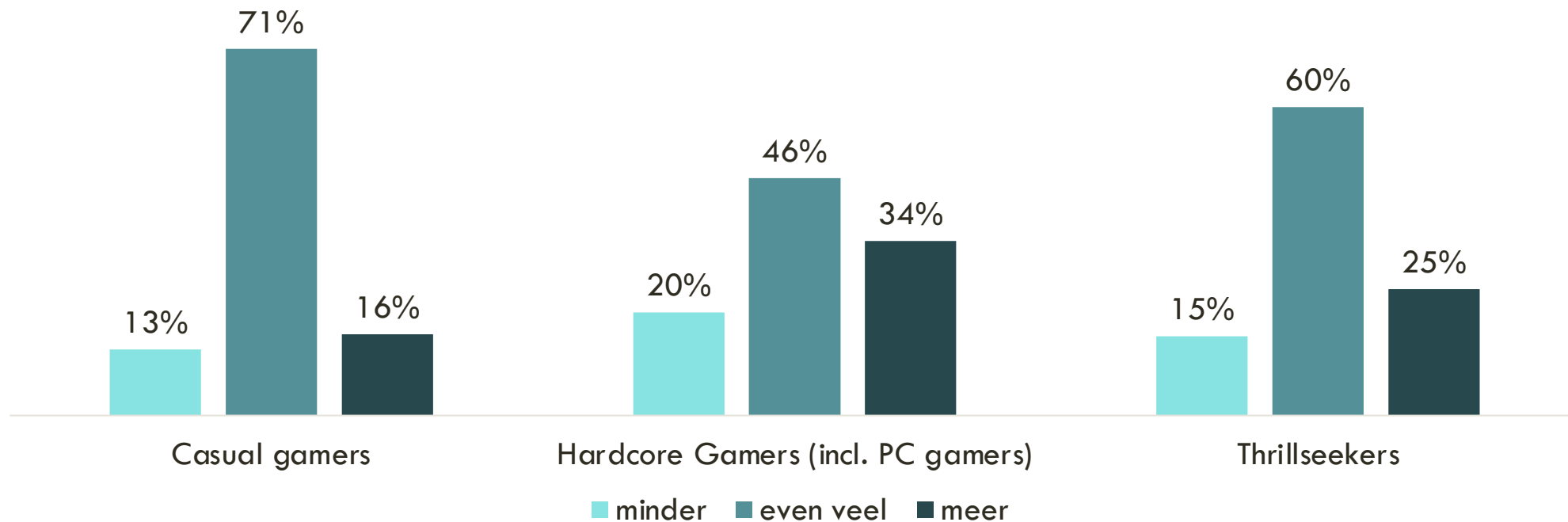
CORE GAMERS BLIJVEN HOOFDZAKELIJK JONGEREN

OPLEIDINGSVERSCHILLEN IN GAMEN

VOORAL HARDCORE GAMERS GAMEN MEER SINDS COVID-19

OP ZOEK NAAR DE SPORTIEVE GAMER

hardcore gamers

- Kans dat hardcore gamer afgelopen 12 maand sport heeft beoefend is lager dan niet-gamer
- Kans dat hardcore gamer actief lid is van sportvereniging is kleiner dan niet-gamer

thrillseekers

- Kans dat Thrillseeker sport heeft beoefend is groter dan niet-gamer
- Kans dat Thrillseeker in het verleden lid is geweest van sportvereniging is groter dan niet-gamer

MEDIAREPERTOIRES REFLECTEREN BREDERE VRIJETIJDSPARTICIPATIE

2014

- Homologie media- en cultuurparticipatie
- Univoor **highbrow mediarepertoire** vertoont hoge kans op participatie aan **highbrow cultuur**

2020

- Gamers met repertoire gericht op sport games vertonen hogere kans zelf gesport te hebben

HARDCORE GAMING EN MENTAAL WELZIJN

hardcore gamers

Hardcore gamers scoren **slechter op mentaal welzijn** dan niet-gamers

!

Geen causaal verband

Hardcore gamen en escapisme

Hardcore gamen (als escapisme) indicator van onderliggend probleem?

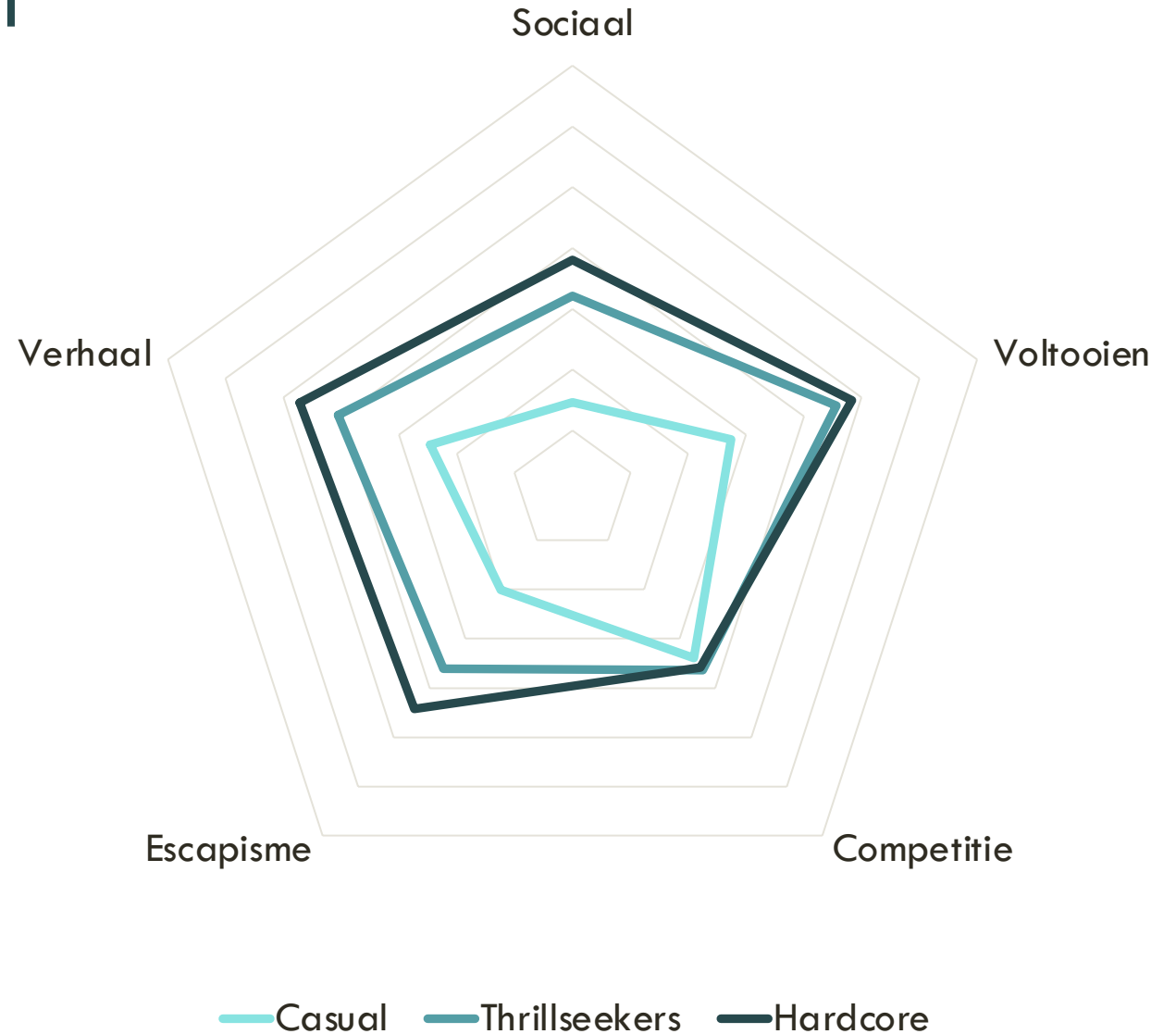
GAMING ALS LEEROMGEVING VOOR DIGITALE SKILLS

hardcore gamers
thrillseekers

Hardcore gamers en thrillseekers vertonen een
hogere mediawijsheid dan niet-gamers

NIET IEDEREEN GAMET OM DEZELFDE REDEN

Sociaal
Voltooien
Competitie
Escapisme
Verhaal

MEDIAREPERTOIRES IN VLAANDEREN

4

VOORSTELLING MEDIAREPERTOIRES

4.1

INLEIDING

- **Mediarepertoire**
 - geheel van media (devices, platformen, content) die iemand op regelmatige basis gebruikt
- 6 verschillende mediarepertoires in Vlaanderen
- Mediarepertoires minder bepaald door **welke media** gebruikt worden, eerder **hoe media** gebruikt worden

Gevarieerd aanbod
devices, **gemiddeld** online,
gemiddelde diversiteit
content en gebruik device
voor activiteit

Repertoire 1

Repertoire 2

nadruk op **digitale media**,
online zeer actief, content
delen

Gevarieerd aanbod
devices, **bepikt** in gebruik
devices voor activiteit
(uitzondering lezen)

Repertoire 3

Repertoire 4

Bepikte variatie in
devices maar **panoramisch**
in gebruik voor activiteiten
en content

Bepikt repertoire -
weinig diversiteit devices,
content, eenzijdig gebruik
device voor activiteit

Repertoire 5

Repertoire 6

Panoramisch aanbod
devices en content, maar
bepikter in gebruik
devices voor activiteit

Gemiddeld repertoire

Repertoire 1

Repertoire 2

Nadruk op digitale media

Repertoire 3

Repertoire 4

Repertoire 5

Repertoire 6

Repertoire 1

Repertoire 2

Repertoire 3

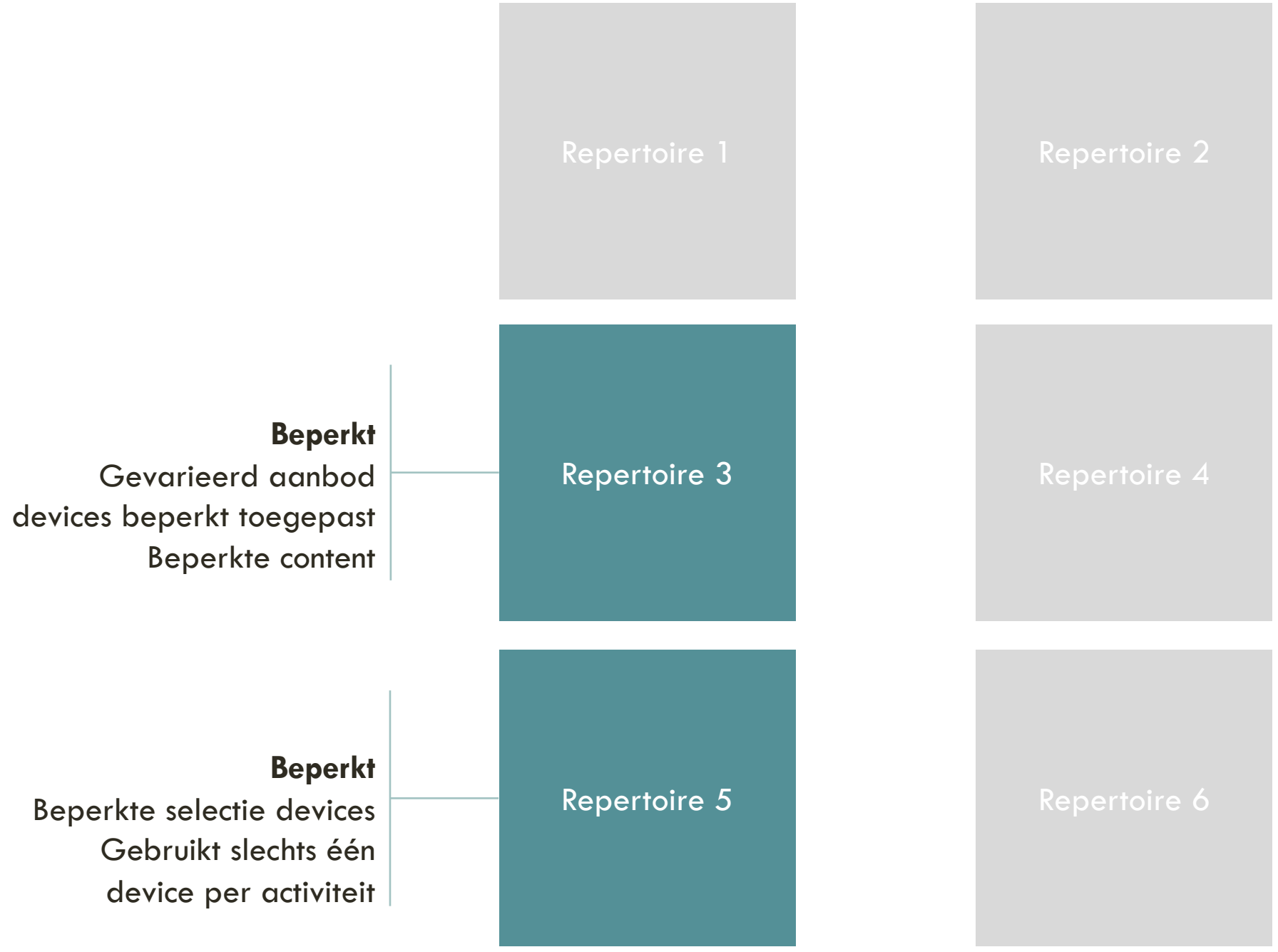
Repertoire 4

Panoramisch
Kleine selectie devices
breed toegepast

Repertoire 5

Repertoire 6

Panoramisch
Ruime selectie devices
selectief toegepast

REPertoire 1

Device

Smartphone, radio, tv, computer, krant, muziekinstallatie

Online

GEMIDDELD ONLINE
Surfen, chatten, socials

Kijken

TV - COMPUTER - SMARTPHONE
Nieuws, Vlaamse series
Internationale film en series, sport, entertainment, docu

Luisteren

RADIO
Nieuws en duiding
Sport, interview of gespreksprogramma, eigen selectie

Lezen

SMARTPHONE - COMPUTER - PAPIER
Nieuws en duiding
Interesses / hobbies

REPERTOIRE 2

Device

Smartphone, computer, tv, radio, spelconsole

Online

HOOG ONLINE

Surfen, chatten, socials, korte video's
Content delen, reageren, liken

Kijken

TV - COMPUTER - SMARTPHONE

Nieuws, internationale series
Internationale film, Vlaamse series, sport

Luisteren

RADIO - COMPUTER - SMARTPHONE

Eigen muziekselectie
Nieuws en duiding
Sport, series, muzieklijst of playlist van anderen

Lezen

SMARTPHONE - COMPUTER

Nieuws en duiding, interesses / hobbies

REPertoire 3

Device

Smartphone, computer, radio, tv, tablet, krant, muziekinstallatie

Online

LAAG ONLINE

Socials
Surfen, liken, chatten

Kijken

TV - SMARTPHONE

Nieuws
Internationale series, Vlaamse series,

Luisteren

RADIO

Nieuws en duiding
Sport, interviewprogramma's

Lezen

SMARTPHONE - COMPUTER - TABLET - PAPIER

Nieuws en duiding
Interesses / hobbies

REPertoire 4

Device

Smartphone, computer, tv, radio, tablet

Online

HOOG ONLINE

Surfen, socials, chatten
Liken, korte video's, shoppen

Kijken

TV - SMARTPHONE - COMPUTER - TABLET

Nieuws en duiding
Internationale series, internationale film
Vlaamse series, amusement, sport

Luisteren

RADIO - COMPUTER - SMARTPHONE - TV

Nieuws en duiding
Eigen muziekselectie
Sport, playlist van anderen, interview

Lezen

SMARTPHONE - COMPUTER - TABLET - PAPIER

Nieuws en duiding
Interesses / hobbies

REPertoire 5

Device

TV, radio, smartphone, computer, krant

Online

LAAG ONLINE
Surfen, chatten
Socials, korte video's

Kijken

TV
Nieuws en duiding
Vlaamse series
Internationale series, internationale film, amusement, sport, docu

Luisteren

RADIO
Nieuws en duiding
Interview

Lezen

PAPIER
Nieuws en duiding
Interesses / hobbies

REPERTOIRE 6

Device

Smartphone, computer, radio, tv, draagbare mediaspeler, tablet, krant, muziekinstallatie

Online

HOOG ONLINE

Socials, chatten

Surfen

Liken, korte video's

Kijken

TV - SMARTPHONE - COMPUTER

Nieuws en duiding

Internationale series

Vlaamse series, internationale film, amusement, sport, docu

Luisteren

RADIO - SMARTPHONE

Nieuws en duiding

Eigen muziekselectie

Sport, playlist van anderen

Lezen

SMARTPHONE - COMPUTER - PAPIER

Nieuws en duiding

Interesses / hobbies

Roman, fictie, strip

Repertoire 1
(23%)

Repertoire 2
(18%)

Repertoire 3
(17%)

Repertoire 4
(17%)

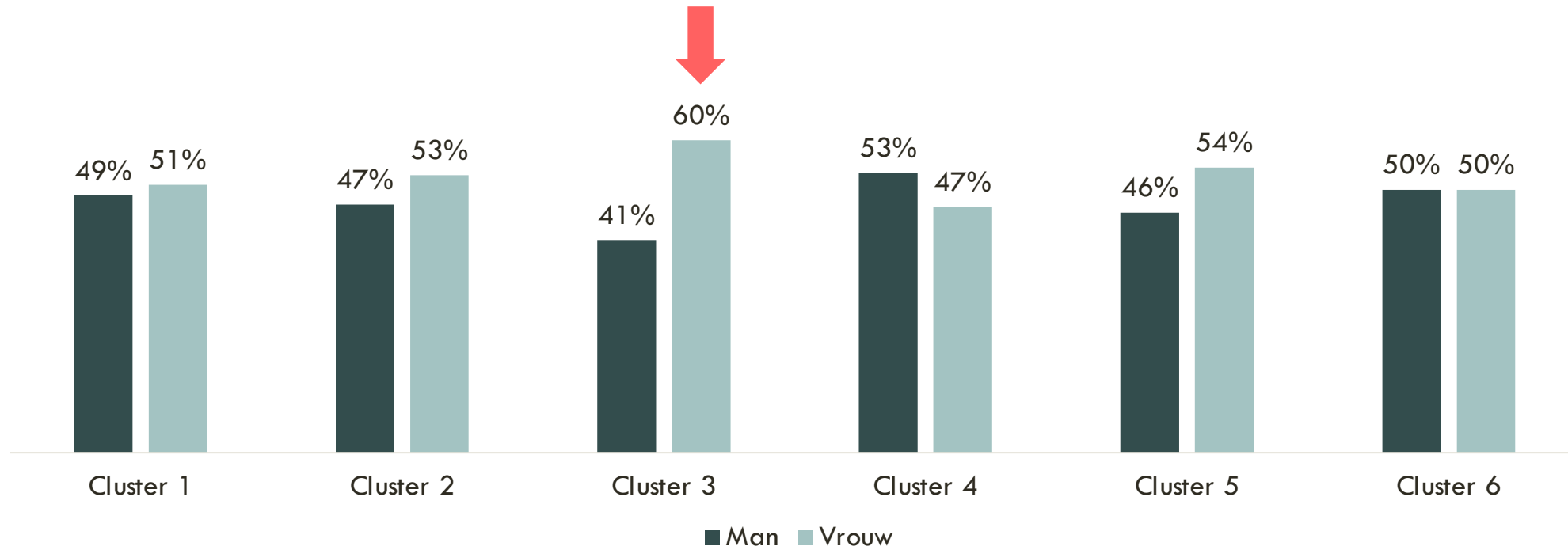
Repertoire 5
(14%)

Repertoire 6
(11%)

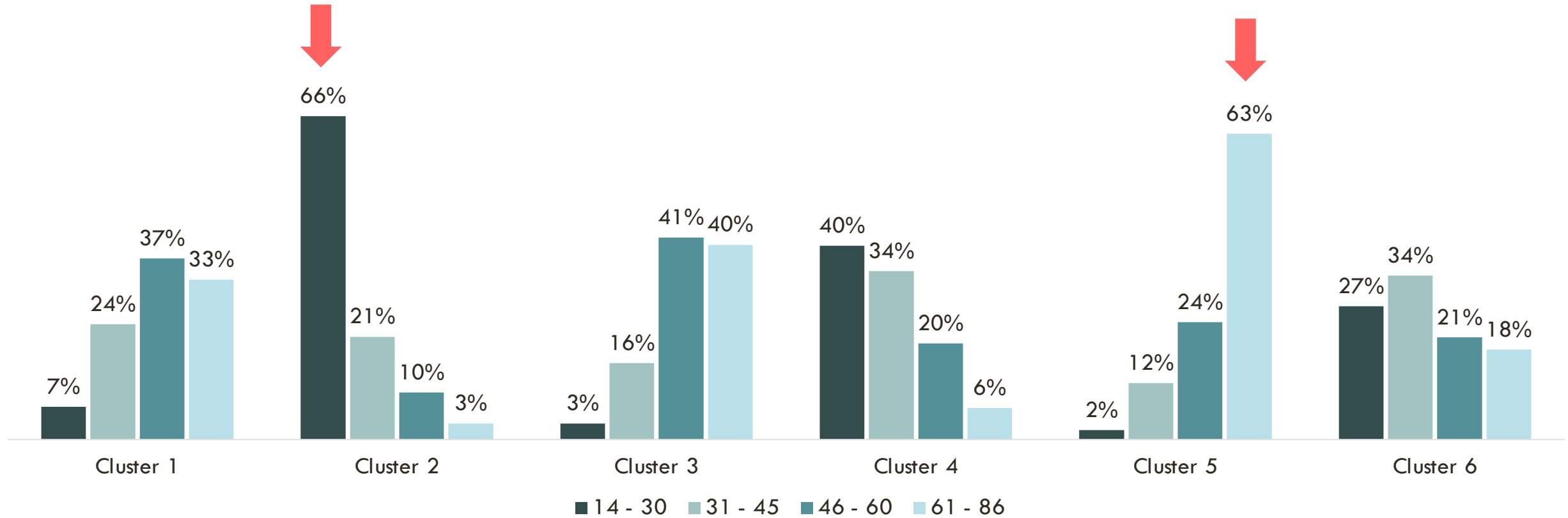
SOCIODEMOGRAFISCHE VERSCHILLEN

4.2

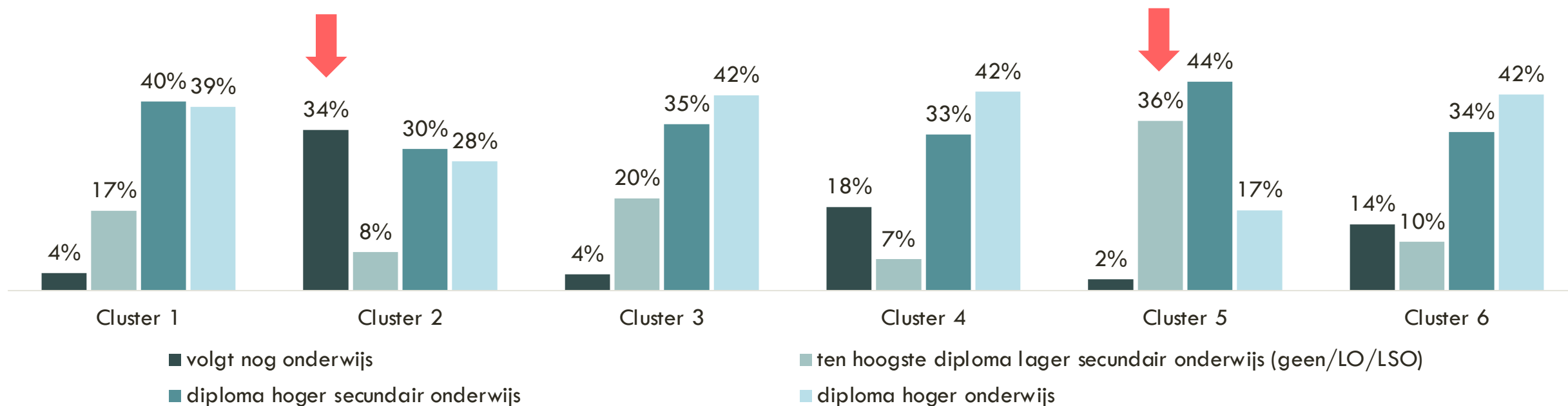
GENDERKLOOF IN REPERTOIRES

LEEFTIJD SKLOOF IN REPERTOIRES

OPLEIDINGSKLOOF IN REPERTOIRES

VLAAMSE MEDIAREPERTOIRES

REPERTOIRE 1

	Cluster 1	Cluster 2	Cluster 3	Cluster 4	Cluster 5	Cluster 6	Total
Geslacht							
Man	49,0% _a	47,2% _a	40,5% _a	53,2% _a	45,7% _a	50,0% _a	47,5%
Vrouw	51,0% _a	52,8% _a	59,5% _a	46,8% _a	54,3% _a	50,0% _a	52,5%
Leeftijd							
13 - 30	6,7% _a	66,1% _b	3,3% _a	39,6% _c	1,9% _a	27,2% _c	23,8%
31 - 45	23,6% _{a,b,c}	21,0% _{b,c,d}	15,6% _{c,d}	34,4% _a	11,5% _d	33,5% _{a,b}	22,9%
46 - 60	37,0% _a	9,6% _b	41,3% _a	19,6% _c	24,0% _c	20,9% _c	26,4%
61 - 86	32,7% _a	3,3% _b	39,8% _a	6,4% _b	62,5% _c	18,4% _d	26,9%
Diploma							
volgt nog onderwijs	3,7% _a	34,2% _b	3,5% _a	17,8% _c	2,4% _a	14,1% _c	12,4%
ten hoogste diploma lager secundair onderwijs (geen/LO/LSO)	17,0% _a	8,2% _b	19,6% _a	6,7% _b	36,1% _c	10,4% _{a,b}	16,0%
diploma hoger secundair onderwijs	40,2% _{a,b}	30,1% _b	35,4% _{a,b}	33,2% _{a,b}	44,4% _a	33,7% _{a,b}	36,3%
diploma hoger onderwijs	39,1% _a	27,5% _b	41,5% _a	42,3% _a	17,1% _b	41,7% _a	35,3%

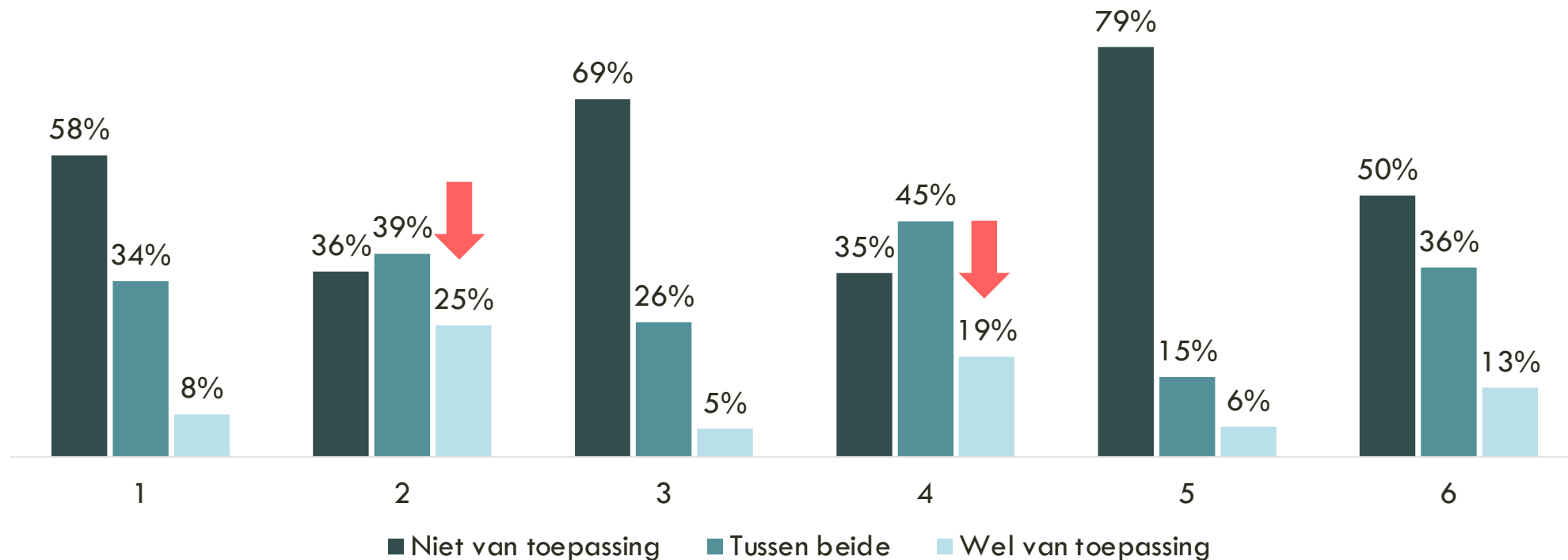
Each subscript letter denotes a subset of wave categories whose column proportions do not differ significantly from each other at the .05 level.

SOCIALE MEDIA | 4.3

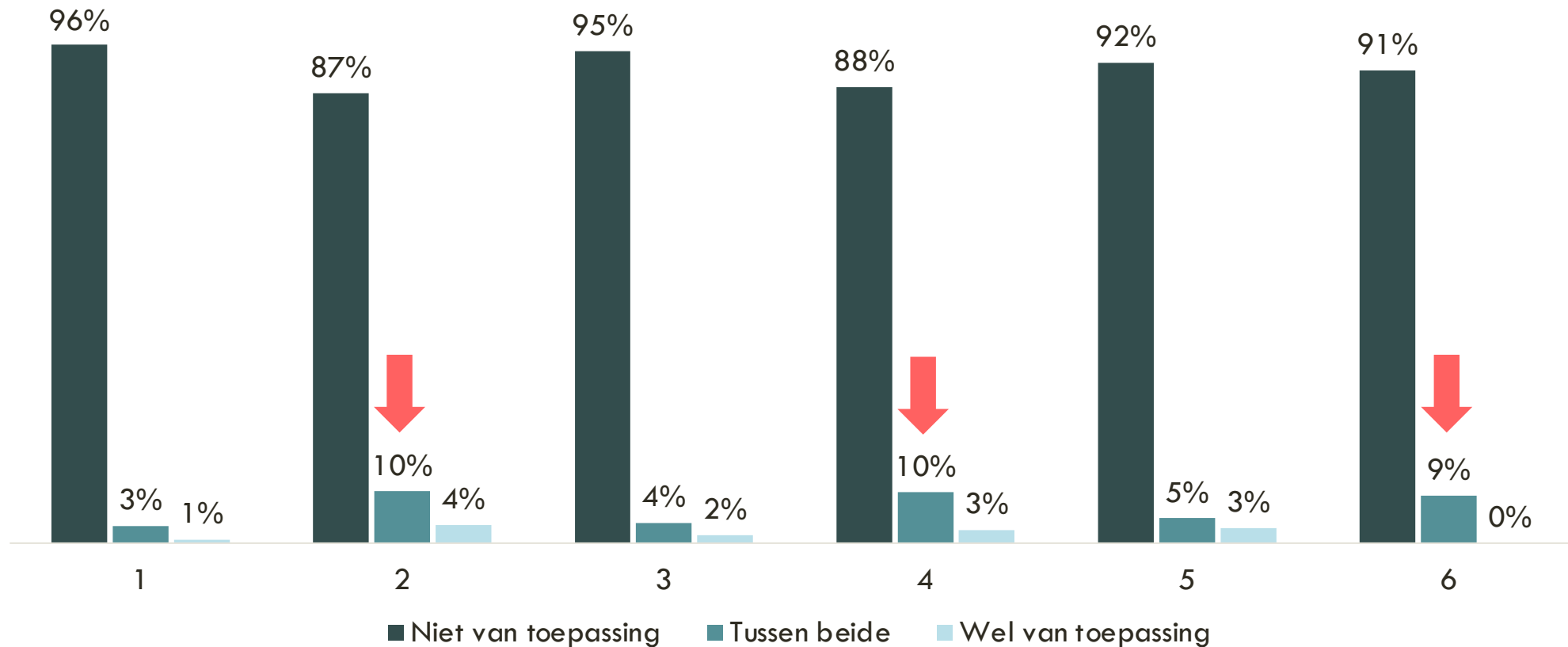
MEDIAREPERTOIRES EN SOCIALE MEDIA

- **Digitaal georiënteerde en panoramische repertoires** zijn het meest gekluisterd aan sociale media
 - Hoogste online aanwezigheid
 - Komt het sterkst naar voren bij repertoire 2 en 4

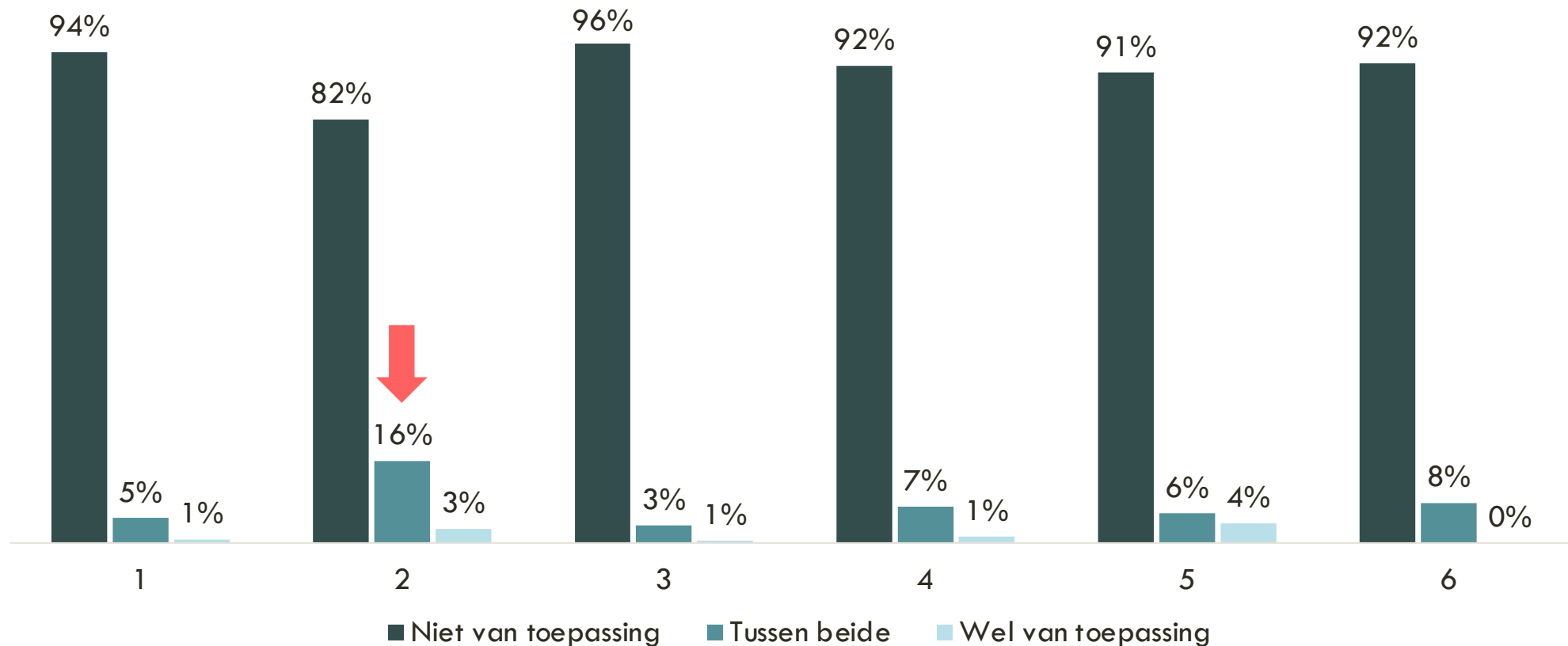
Ik vind het moeilijk om niet steeds te kijken naar berichten op sociale media terwijl ik iets anders aan het doen ben

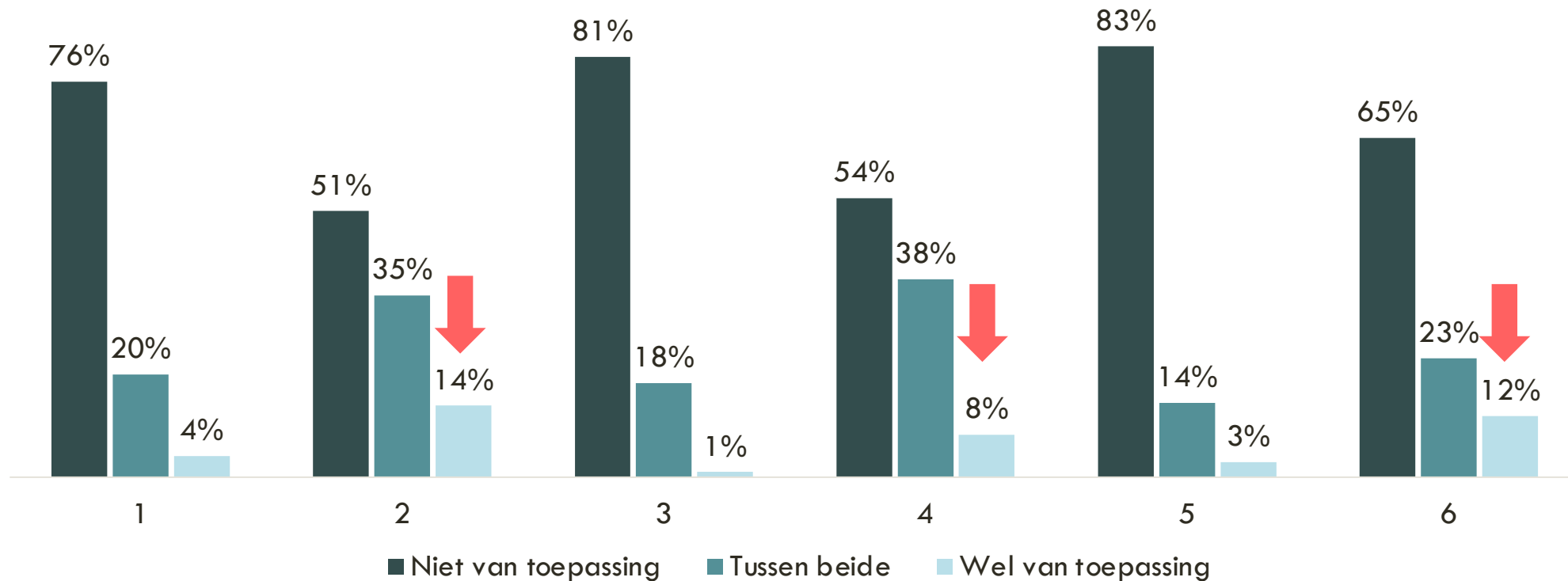
Ik voel continu de drang om berichten te posten op sociale media

Ik heb vaak geen interesse in hobby's of andere bezigheden omdat ik liever met sociale media bezig ben.

Ik wil minder tijd doorbrengen op sociale media, maar slaag er maar niet in

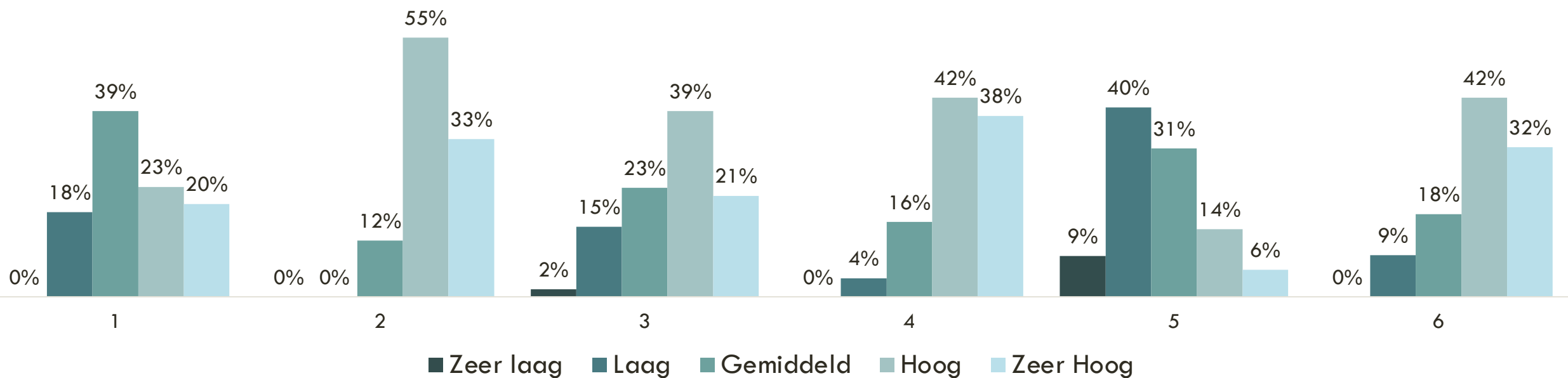
MEDIAWIJSHEID

| 4.4

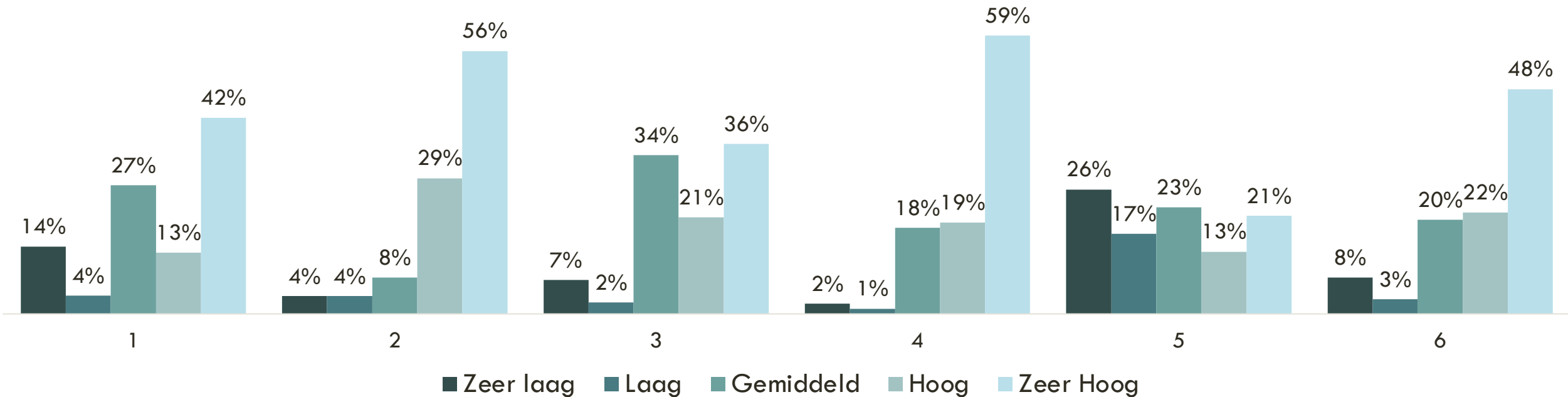
MEDIAREPERTOIRES EN MEDIAWIJSHEID

- Uitgesproken verschillen in mediawijsheid afhankelijk van mediarepertoire
- Vooral de gebruikers met panoramische repertoires plukken de vruchten van een high-choice media environment
- **Mattheuseffect:** panoramische repertoires vooral gebruikt door hoge ses-gebruikers + panoramische gebruikers gedijen het best in een high-choice media environment

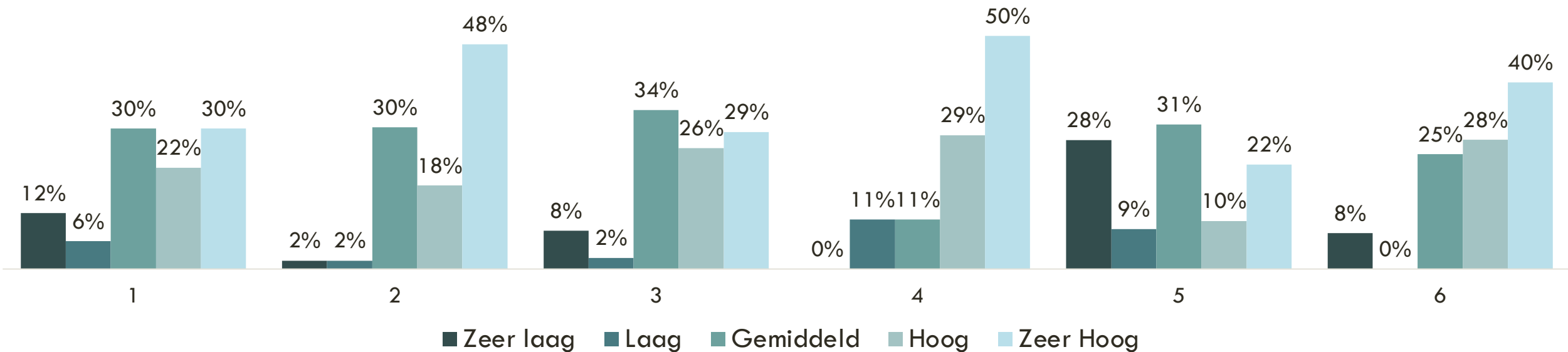
MEDIAWIJSHEID PER MEDIAREPERTOIRE

Hoe goed kan u verschillende media en bronnen combineren om de informatie te bekomen die u zoekt?

Hoe goed kan u betrouwbare en onbetrouwbare mediabronnen van elkaar onderscheiden?

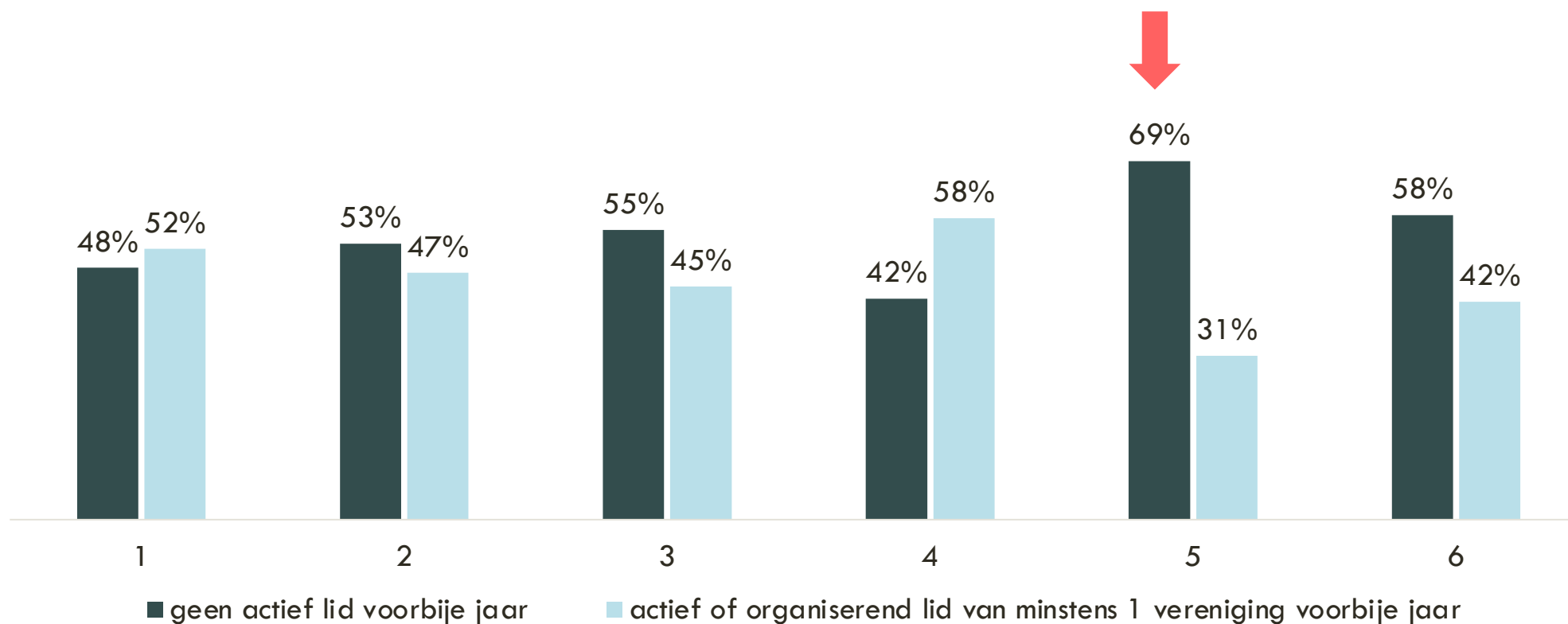

MEDIAREPERTOIRES EN VRIJETIJDSPARTICIPATIE | 4.5

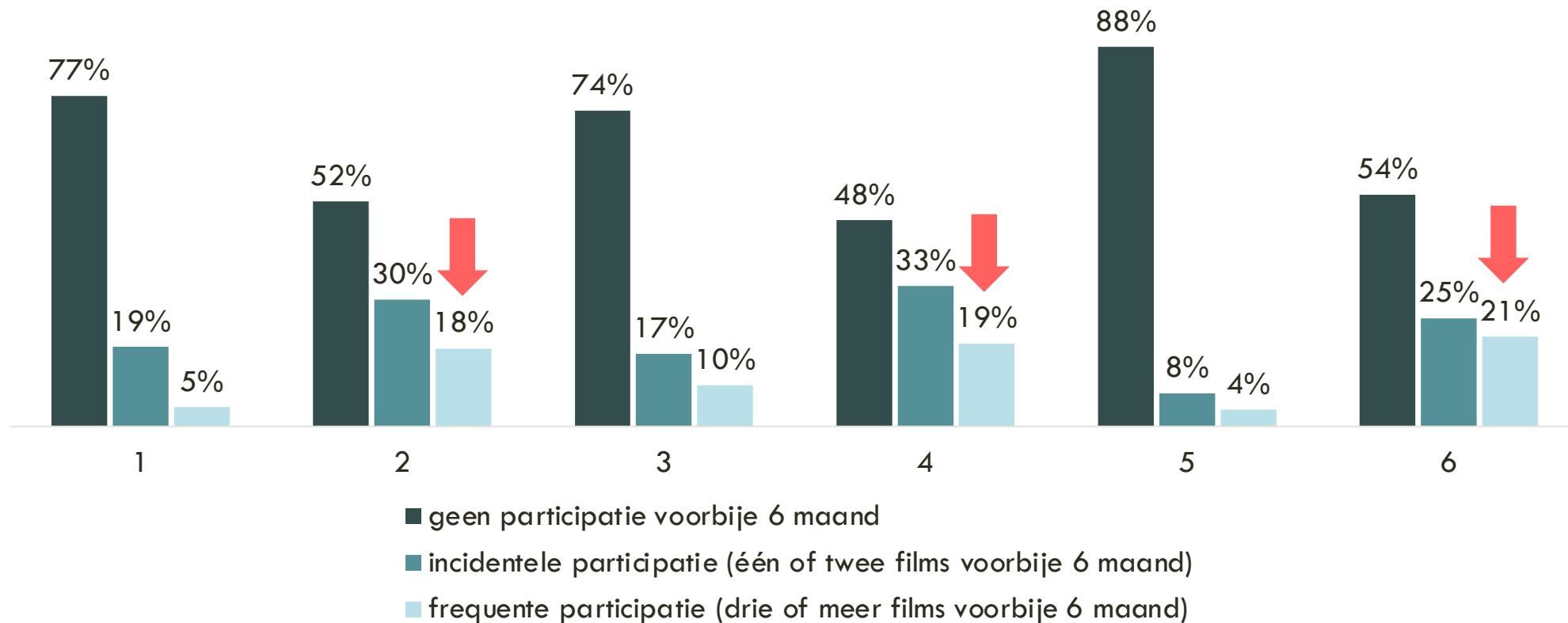
MEDIAREPERTOIRE EN VRIJETIJDSPARTICIPATIE

- Beperkt repertoire (Cluster 5) participeert ook minder in andere vrijetijdsactiviteiten
- Ook binnen eenzelfde leeftijdscategorie participeert beperkt repertoire minder
- Repertoire 4 participeert in meer/diverse vrijetijdsactiviteiten

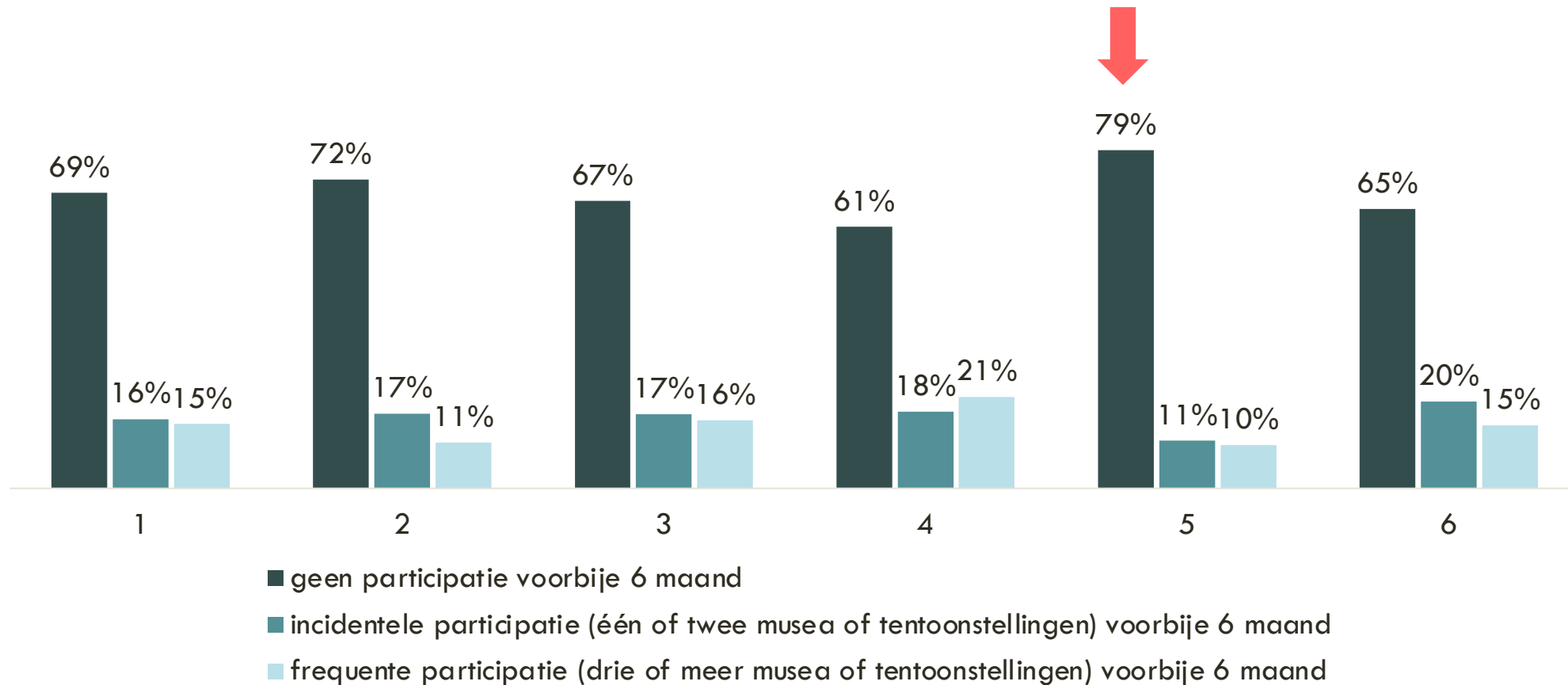
ACTIEF OF ORGANISEREND LID VAN VERENIGINGEN

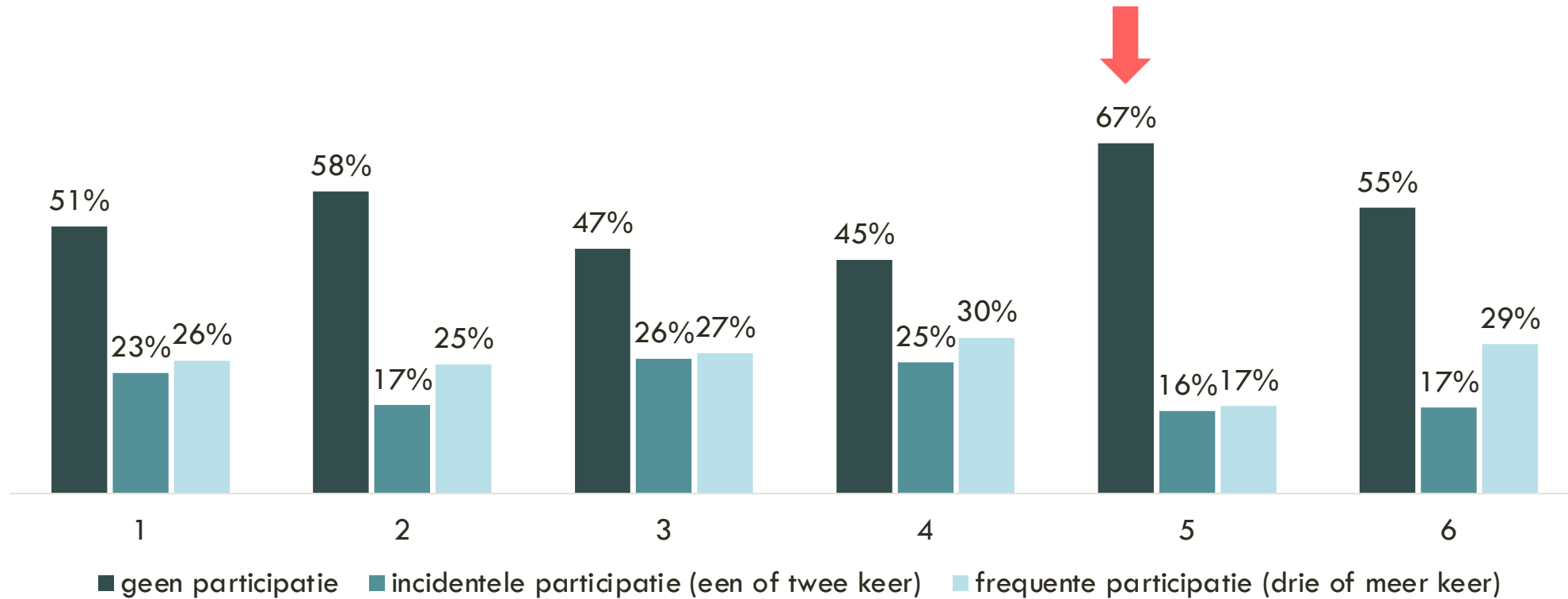
BIOSCOOPBEZOEK

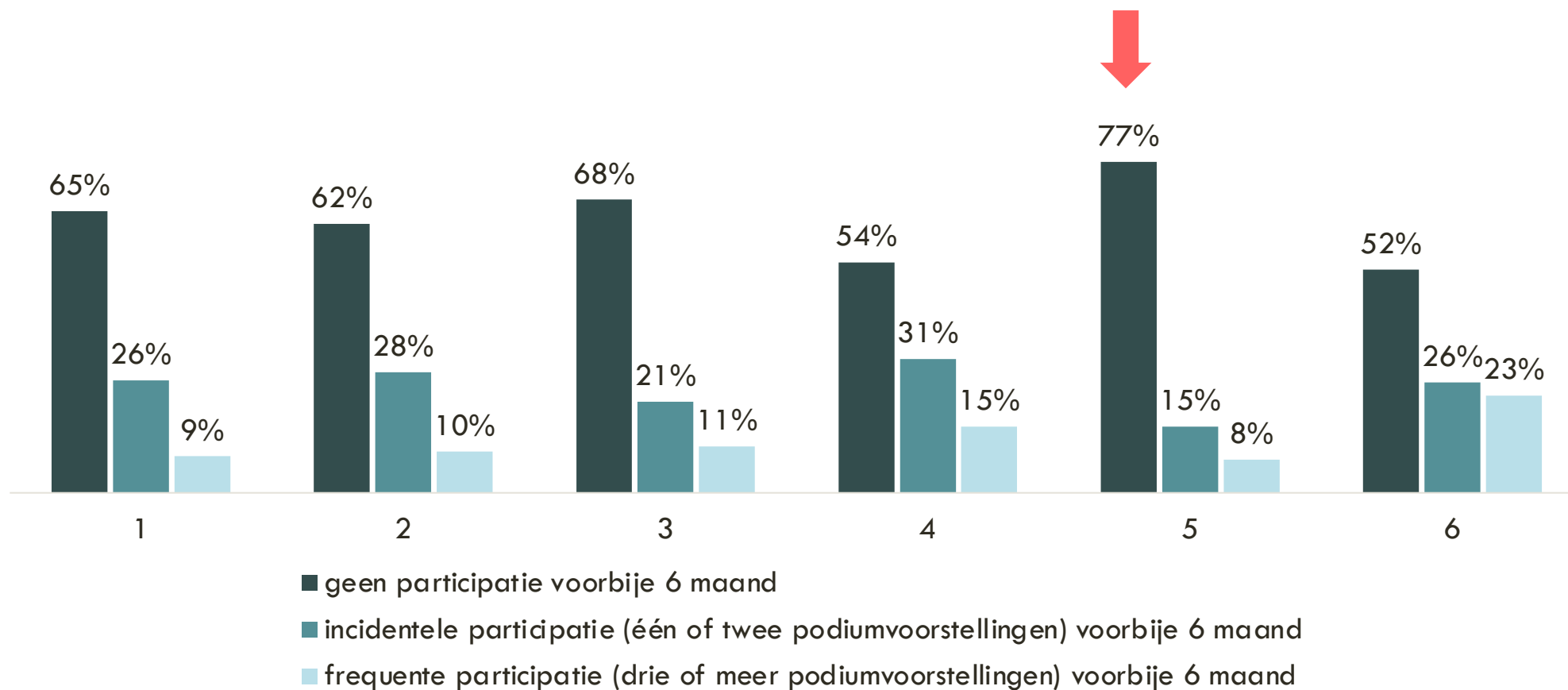
MUSEUMBEZOEK

ERFGOEDBEZOEK

PODIUMVOORSTELLINGEN

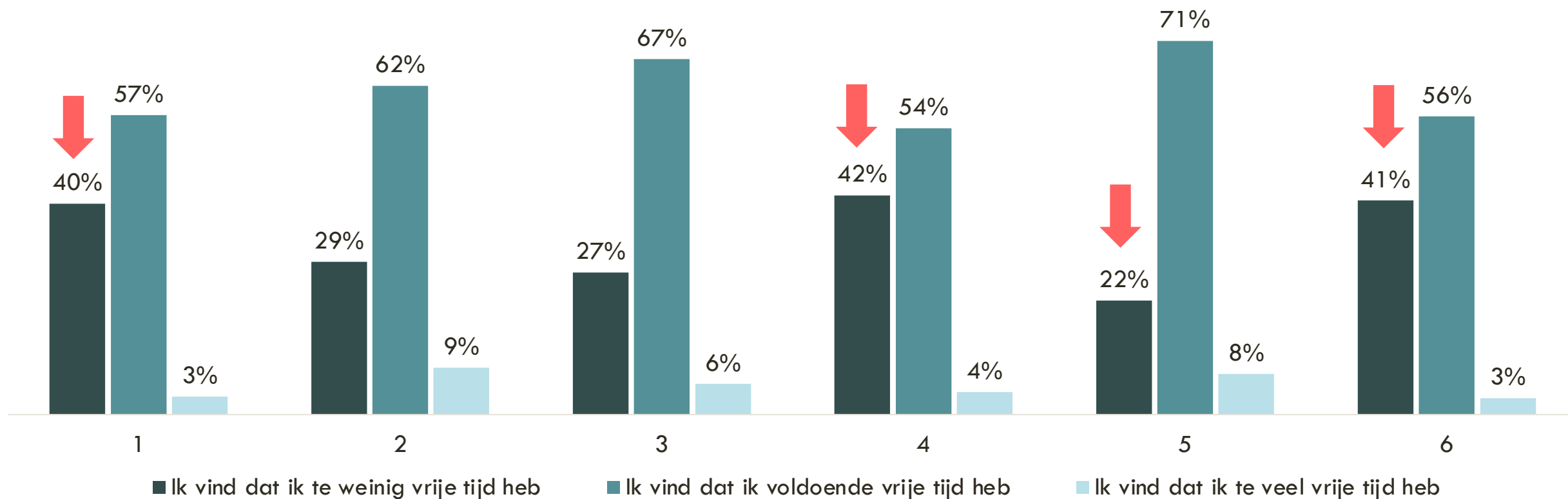
MEDIAREPERTOIRES EN TIJDSBELEVING

4.6

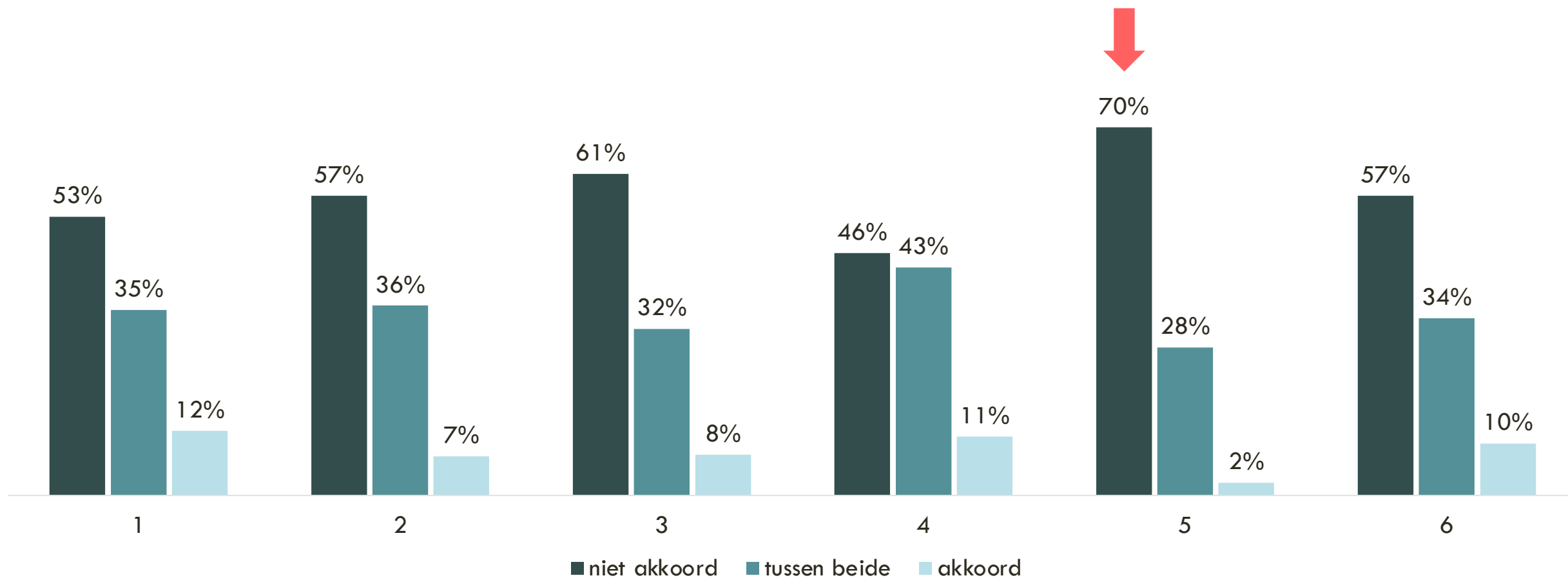
TIJDSDRUK VARIEERT NAAR MEDIAREPERTOIRE

- Beperkt repertoire participeert steevast minst, maar is een beperkt repertoire daarom problematisch?
- Beperkt repertoire (5) ervaart minder tijdsdruk dan gemiddelde of panoramische repertoires

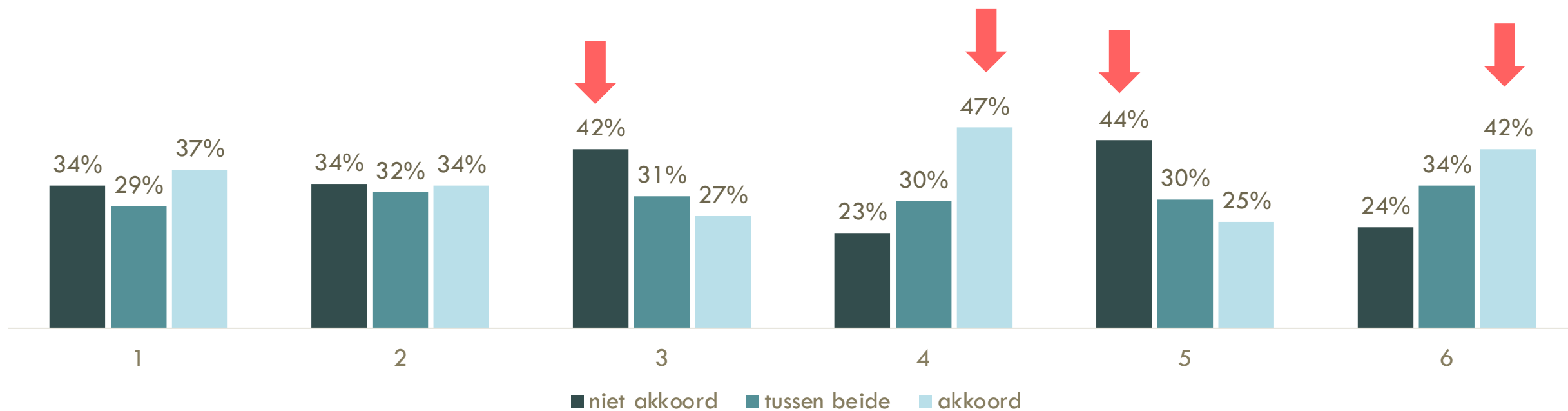
In welke mate vindt u dat u over voldoende vrije tijd beschikt?

Ik heb nooit tijd voor mezelf

Een dag heeft voor mij te weinig uren

CONTACT

Ruben Vandenplas

Ruben.vandenplas@vub.be

@rubenvdplas

Ike Picone

Ike.picone@vub.be

@ikepicone